

30/180

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922వ సం॥ అక్టోబరు నెల 5-వ తేది గురువారము

No. 155

నంపుటము ౬

కుండుభినామ సంవత్సరము, అశ్వయుజమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫.

సంచిక ౧౫౫

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశ్రద్ధమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

సిద్ధమకరద్వజ (భైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదోపధ్యక్షులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చి కర్పూరము మొదలగు విలువలను ద్రవ్యములు చేరియున్నది. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మింపబడిన మౌళిక యాచనచేయుటచేయున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛావారణహారోః నకదాదివ్యవస్థతే । మేధాయాః కాంతిజననః కామోద్దీప్తకృష్ణహారాః ।
బుద్ధిని, ఆయుర్భాగమును కృత్రిమమును, శరీరమునకు కాందినియును. మేధ్యుగ ధాతుపుష్టి జేసి కామోద్దీప్తమును సాధించును. అలిమూర్తితనము, క్షయము, ముఖలోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధిలలో మేధ్యుగ సుఖముగా కరము. ఈ యోగించువిధానము మంగుళో బంపబడును. వెల 25 మూలలు రూ 5-0-0

అంధ్రప్రదేశ్ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) నమూనైన మూలధనము 1,12,925.

జాత్యుచిత్రంబు లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎఫ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 హరిన్ రోడ్డు మాంటూగోరు, మద్రాసు.

నిర్మింపబడిన తనకాదచేయబడిన కాస్త్రీయకౌసుధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలగు ఈ యింట్లోగా వసంబడును.

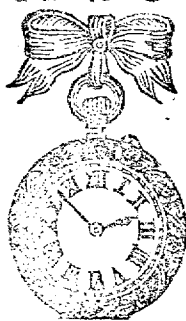
మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుడు.

- ప్రాంతాలు:—
- (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళిక్కణి మద్రాసు,
 - (2) హైరోడ్డు, తిరువల్లి,
 - (3) 405, టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

మనోల్లాసిని

ఇది అత్యద్భుతమగు, గానము నుత్పత్తిజేయు తత్వవ్యత్యరము. వస్తు కాస్త్ర జేతలచే కని నెట్టబడి, మిగుల జలం దము కల్గించు సాధన మిదియొక్కటియే. ఎట్టి దుర్బల సంకటములైనను, నూత్యశిక్షణముచే కరగిపోవు హిమము వలె, యీ దివ్యగాన ముచే నాకర్షింపబడక మానవు.

లేడీ అండ్ జెన్ టిల్ మెన్ గెడియారము ఈ గడియారము మందరమును, కాలమును గరిగా చూపింప తగినది.

బ్రోచిటోలు 6-0-0 బ్రోచిలేక 5-8-0

చదువరులారా! మౌళుకుల గానసూధారసముచే నింపి సంతృప్తిని బడయదలంచెనేని తత్వజ్ఞ మీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసి రూ 1-0-0 క్రయమగు "మనోల్లాసిని" తెప్పించుకొనుడు.

మ్యానేజరు-రవీనా అండ్ కో,

పోస్టుబాక్సు, నెం 1249 బరు, మద్రాసు.

నర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని (రిజిస్టరు)

తేలుకుట్టిన తరుణము ఈ వైషమమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక కాక ను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట్లు రూ. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్లు కొను వారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి. 1 డబ్బా ప్యాకెట్లు 5-0-0, పోస్టేజి ఇవ్వాలి.

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీకంపెని,

నెం. 44 నంబులయ్యల వీధి, మద్రాసు

మేలయిన స్వతః

కత్తికట్టలు — చాకులు

కప్పుతాళములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. ప్రాశస్త్యమింపుడు. కంటనే ధరల క్యాటలగుట వాయుడు.

బి. మొకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కత్తెయ్య ఆండ్ లాక్ మేకర్స్ 210.

వెంకటాచలం. (గోదావరిజిల్లా)

కెనీగ్రాఫ్ ఆర్డరు: "నెంబీ కీ మ" వెంకటాచలం.

ప్రకటన

క్రితక్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేల్తనది. భరలు సరసము.

వలయువారు క్యాటలగు నిమిత్తం వ్రాయించేది.

పి. వీరాసామినాయుడు అందుకో,

నరసారావుపేట. గుంటూరుజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను యెకాగోమునకు తేళాచు.

కర్ణాటక లేదా పీచికారిలో వని లేదు.

ఎటువు, తెలుపు, పచ్చు, అను మామ

విధముల నెకాగోమును మామ

పూటలలో మున్నును. స్త్రీలకును

వ్యాధులకు కూడ ఇది రాకొవధము.

(1251) డబ్బీ 1 కి రూ 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

॥ राधा-पूजा-चार्.

[illegible]

భారతదేశము - సామ్రాజ్యము

సామ్రాజ్యవాదము

[న్యూ రి పబ్లి క్]

విలియమ్స్ కాలేజి పాలిటిక్స్ ఇన్స్టిట్యూటుయందు మాట్లాడుచు లయనలు కర్మి ను గారు సామ్రాజ్యవాదమును అందు ముఖ్యముగా (బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును గురించి) సామ్రాజ్య త్వము నిరసన మాన రాష్ట్ర) నిర్మాణమునకు క్రియాశీలకముగా ప్రయత్నము చేసి చెప్పిరి. సామ్రాజ్యపటలత్వము భారతదేశమునందు పరిశీలించబడుచుండుటచే కర్మి ను గారు భారతదేశవిషయమై అధికముగా మాట్లాడి యుండుట సహజము. ప్రపంచమునందలి మానవజాతిలో కాలగర్భము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందు క్షారనియు ప్రపంచపున్న ర్యాణమునకు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య మొక సాధనమని కర్మి ను గారు వాదించిరి. ఈ కాలగర్భములో భారతదేశమే సగముకన్న అధికముగా నున్నది. అధినివేతరాజ్యములకును సామ్రాజ్యమునకును గల సంబంధమునకును భారతదేశమునకు సామ్రాజ్యమునకును గల సంబంధమును చూపింపగా వ్యత్యాసమున్నది. సామ్రాజ్యభావమునందు అందుకు స్వాతంత్ర్యరాష్ట్రమువలన భావము స్థాపించబడినాని సామ్రాజ్యపటలత్వము తీసివేయవలెను. విదేశీ పాత్రములను సామ్రాజ్యపటలత్వము, అనియత ప్రాంత ప్రాంత ప్రభుత్వములను గల సంబంధమే రాజకీయములందు అత్యంతముగా యని కర్మి ను గారు చెప్పిరి. భారతదేశమును స్వాతంత్ర్య రాష్ట్రముగా మారుచుండు సుతార్థముగా చేర్చుకొనుటచే, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము ప్రపంచ ప్రభుత్వమునకు చేరుకొనిన సేవ ఆధారపడియుండును.

ప్రస్తుతము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమువారు భారతఖండమును తిరుగు నెలమిచేయు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ప్రధమమున పీఠ భౌతిక బలముచే యుద్ధము నుండి సంస్థానాధీశులలా పరస్పరవైరములు కల్పించి శత్రువులను జయించి మిత్రులను మోసపుచ్చి దేశమును స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఇప్పుడు కర్మి ను గారు నూచించిన సామ్రాజ్యభావము ననుసరించి సామ్రాజ్యము వారు మానసికవిజయము పొంద ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము యొక్క విజయములందు విశ్వాసము గలవారు కొందరు స్వార్థప్రియులు కొందరు, మొక బ్రిటిష్ వారికి లోబడిన విధముననే ఇప్పుడుకూడ లోబడుచున్నారు. దేశమునందు సంచలనము అధికముగా నున్నది. పరస్పరవైరములు కల్పించుట కిప్పుడు వీలులేదు. కావున భారతీయుల కందరకు ఈనూతన సామ్రాజ్యవాదమును బోధింపవలయుండు.

ఈ ప్రయత్నములు విజయవంతముగా కొనసాగునని కర్మి ను గారు నమ్ముచున్నారు. స్వాతంత్ర్య రాష్ట్ర) సముదాయ భారత వ్యాపకము బాధ్యతాయిత్ర ప్రభుత్వ స్థాపనమై ఆధారపడి యుండుననియు, మాంలేగు చెలమన్నపర్థు గంపర్థులములవల్ల ఇట్టి బాధ్యతాయిత్ర ప్రభుత్వము ప్రభుత్వముగా స్థాపించబడుటకు అవకాశము లేరనియును కర్మి ను గారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పాలకబాటియందు చేరిన వారగుటచే ఎట్టి మొగమోటును లేక కర్మి ను గారు ఇట్లు చెప్పిరి:— ప్రభుత్వ విధానమునకు భంగము కలుగకుండ భారతీయులు తమకు తాము ఎంతవరకు చేరువు గాలించుకొనుటకు ఇయ్యవచ్చునో అను విషయమై ఆలోచింపవలెను. ఇదియే భారతదేశపు సమస్య పిమ్మట కర్మి ను గారు కొంతతెలివగ మాట్లాడిరి. ప్రజాయిత్ర ప్రభుత్వము పొందుటకు జ్ఞానమే ప్రధానమనియు విద్యాభ్యాసము అభివృద్ధిచేయును విద్యాభ్యాసము చేయునందు తక్కువగనన్నను ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము స్థాపించవచ్చుననికూడ చెప్పిరి. ప్రపంచపున్న ర్యాణమునకు భారతదేశము సామ్రాజ్యము నందుండుట అవసరమనియు, భారతదేశమును స్వపరిపాలన రాష్ట్ర) సముదాయమునందు చేర్చుకొనుచే ప్రాచ్యదేశములందు స్వాతంత్ర్యవాద మభివృద్ధి చెందగలదట.

విమర్శనము

ఈ వాదము నిండుక పరిశీలించెదము. బ్రిటిష్ వారు భారతదేశమును పరిపాలించుచుండుటచే ప్రాచ్యదేశములందు స్వాతంత్ర్యవాదము ఎంతవరకు అభివృద్ధి చెందినదో గమనించెదము. భారతదేశ మెట్లు పరిపాలింపబడుచున్నది? ప్రభుత్వమున కొంతమంది బ్రిటిష్ పౌరులు పేరాసతో భరతఖండమునకు వచ్చి తమస్వలాభముకొరకు రాజ్యమును స్థాపించిరి. అది మొదలు నేటివరకు కొంతమంది బ్రిటిష్ వారి ప్రత్యేకసాంఘిక ఆర్థిక సౌకర్యముల

కనుకముగా భారతదేశము పరిపాలింపబడుచున్నది భారతదేశపు చట్టవిరూపణము ఆర్థిక వాణిజ్య సూత్రములు బాటి సంబంధముల భేదములన్నియు పాలకులపేరాన గర్వము అపాకమును సుతార్థముగా (పరిపాలించుచున్న) వని కర్మి ను గారుకే తెలియను. భారతదేశ పరిపాలనము ప్రాచ్యదేశములందు స్వాతంత్ర్యభావములను వ్యాపింపజేయుచున్నదో లేక పర్షియా వైశాజపాను మున్నగు దేశములను గాఢముగా మోపురించుచున్నదో వేరుక చెప్పవచ్చునట్లేదు.

స్వాతంత్ర్యరాష్ట్ర) సముదాయాధికారులు తమరాజకీయ సూత్రములకు భంగము కలుగకుండు పరరాష్ట్ర) ముల పరిపాలన ప్రయత్నించుట మిగుల కష్టమైన బ్రిటిష్ వారు అతిసాహసముతో ఈ పనికి పూనకొనిరిని కర్మి ను గారు గర్వముగపలికి స్వాతంత్ర్యభివృద్ధికి అపాయకరమగు దశయగుండవలయునని వీరి నెలవిచ్చిరి సామ్రాజ్యవాదుల కోరిక సందేశము కలుగును. నేమారు నేనానికాంటనునందు చై వావారి కాల్పనంపింపబడును, మరియొక నేమారు నేనాని ఈజిప్టులోపాల్వలు తుపాకును, కేబిలీ పౌరులను ఇంపింపబడును, వైస్రాయలు అడ్డముగ నుండుటచే బోయరుస్త్రీలు శిశువులు మరణించుచుండగ కిచ్చి నేనాని చూచుచున్నప్పుడును అప్పు తనరమునందుడ యరు నేనాని తనకు పాకులకు నేయమంది భారతీయులను అమాతిగ అర్పించినపుడు వీరినినరు తాము అపాయకరమగు దశయందుండి మని తలచియుండిరి. స్వాతంత్ర్యభివృద్ధికి ఇట్టి అపాయకరమగు అడ్డము అవసరమైనచో స్వాతంత్ర్యము వ్యాపింపజేయవచ్చును.

భారతఖండమునందలి పరిస్థితులు

నేడు భారతదేశము ఆంధ్ర గ్రామీణ కర్షక బడియున్నది. అయిన భారతీయులు గాంధీగారి ఆహ్వానమునకు ముల ననుసరించి ప్రతిక్రియ గలుగకున్నారను విషయమును గమనింపవలెను. రాజకీయసంబంధము లగు కారణములకు 40 వేలమంది కారాగృహములందు క్షారని తెలియుచున్నది కారాగృహములందు జరుగుచున్న ఘోరకృత్యములు వార్తాపత్రికల యందు ప్రకటింపబడుచున్నది గాంధీగారిని నిర్బంధించుటచే దేశమునందంతటను దౌర్జన్యము వ్యాపించునని కొందరు తలచుచుండిరి. ఇట్లుజరుగనందున ఉద్యమము తీసివేయుచున్నదని కొందరు వాదించుచున్నారు. కాని ఇటీవలనే కారాగృహమునుండి విడుదలైనవీరు పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు ఇట్లుచెప్పిరి: “మహాత్ముని నిర్బంధానంతరము దౌర్జన్యము జరిగిన ఉద్యమము నశించినదనియు ఉద్యమసూత్రములను జని సామాన్యము గ్రహింపలే దనియు చెప్పవలసి యుండెడిది” గాంధీగారి ఉత్తరవుల ననుసరించి భారతీయులు ప్రవర్తించుచుండుటయే ఉద్యమపటలత్వమును చాటుచున్నది. కర్మి ను గారు నూచించిన విధమున బ్రిటిష్ వారు మానసికవిజయము పొందగలగుట అసంభవము. బలప్రయోగముచే ప్రతిఘటించుదు నైతిక భావములు బలపడును. భారతదేశమునందు నైతిక భావములను ఎవర వ్యాపింపజేయుచున్నాడు? వీరింగుప్రభువు కాదు వేల్పుయ్యగరాజు కాదు లయనలు కర్మి ను గారు గాంధీయహాదే వ్యాపింపజేయుచున్నాడు.

పౌరులక్షేయముకొరకు ప్రాణత్యాగ మొనర్చు సంసిద్ధులై యుండుటనుపట్టి వ్యక్తుల బహిష్కరణ హత్యలు ఆధారపడి యుండునని రిస్కీ ను గారు చెప్పిరి. బాధ్యతగల అధికారులందున్న వారు తమహత్యను స్థాపించుకొనవలెను. పౌరులు చారిత్రమునని ఆజ్ఞాపించుటకు బదులు పౌరులకొరకు నేను ప్రాణత్యాగ మొనర్చెదనని రాజు చెప్పవలెను. ఆంగ్లేయులు భారతదేశముకొరకు ప్రాణత్యాగ మొనర్చు సంసిద్ధులై యున్నారా? రిడింగు ప్రభువు భారతదేశక్షేయముకొరకు చచ్చుట కై: ను సంసిద్ధుడై యున్నావా? వేల్పు యువరాజు విషయమై కూడ ఇట్లు చెప్పుటకు అవకాశమున్నదా? వీరు భారతదేశమునందు పర్యటన మొనర్చినపుడు కందలకొలిది భారతీయులు బాధపడుచున్నను మరికొందరు మరణించినను ఊడకయే యుండిరి. ఎన్నియోపర్యాయము అపర్యసింపిరిగాని తాను భారతదేశమునకు పోవుటచే నిర్బంధింపబడిన పౌరుల దుఃఖముల గురించి పశ్చాత్తాప మెచటను ప్రకటించి యుండలేదు.

గాంధీమహాత్ముడు భారతదేశక్షేయముకొరకు ప్రాణత్యాగ మొనర్చునా? కారాగృహమునందున్న 40 వేలమంది అసహాయవాదులు ప్రాణములు వదలుటకు సంసిద్ధులై యున్నారా? అవును. రిడింగుప్రభుగారికన్న వేల్పు యువరాజు కన్న లయనలు కర్మి ను గారుకన్న వీరు భారతదేశమును పరిపాలించుటకు హత్య గలవారిని స్థాపించుచున్నారు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 5-వ తేదీ గురువారము.

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like rice, wheat, and oil.

(2) పప్పు ధాన్యములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like pulses and oil.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like ghee and oil.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like sugar, salt, and other daily necessities.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like iron and steel.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like copper, brass, and other metals.

(7) పిండులు

Table with 4 columns: Commodity, Unit, Price, and Remarks. Includes items like cotton, wool, and other textiles.

ఇండియన్ బ్యాంకు:— స్టేట్ బంకు మాసాంతమునకు ఇండియన్ బ్యాంకు పరిశీలనను వివరించు యొక్క ఇండియన్ బ్యాంకు ప్రకటనార్థనమై కార్యదర్శి మాకు పంపుచున్నాడు.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes items like sugar, salt, and other daily necessities.

మొత్తము రూ 9850774-11-6

Table with 2 columns: Commodity and Price. Includes items like sugar, salt, and other daily necessities.

మొత్తము రూ 9850774-11-6

ఆంధ్రరత్న రామదాసు

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు.

ఆంధ్ర రత్న రామదాసు

శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

సౌందర్యమహాలులో గొప్ప బహిరంగసభ

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం గారి రథ్యక్షతి వహించుట

మొన్నపురి ఆంధ్రజాతీయోపసంఘమువారు సన్మానకరమును సమర్పించుట

ద్రవిడసంఘమువారి వక్షమునను ద్రవిడమహాజనుల పక్షమునను మహమ్మదీయుల పక్షమునను

నాయకులు ప్రశంసించుట

సభాభవనము పూర్తిగా నిండిపోవుట- స్త్రీలుగూడ సభకు వచ్చుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకా రాజ్యాలయమున ఛాయాచిత్రము తీయించుట

వివరములు

కిన్నె సాయంకాలము 5 గంటలకు సౌందర్యమహాలులో సభ జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది గాని ప్రతీకలలో ప్రకటించినట్లుగా కిన్నె కరప్రతిమలను పంపివెట్టిరి. తదనంతరము గోపాలకృష్ణయ్యగారికి స్వాతంత్ర్య మొనరించుటకు ప్రయత్నములు చేయవలసికి గూడ తెలుపబడినది. ఇట్లు ప్రకటించు సరిగ్గా తొలినానకు 5 గంటలు కాకమునునే సభాభవన మంతయును పూర్తిగా నిండిపోయెను.

నాయకులచాక

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం, కాశీవాసుని వాకేర్ల రావు, హోతా మార్యవారాధా, వట్టా శేష శిరిరావు, గడ్డె రంగయ్యవారాధా, ఏ. రంగసానుయ్యంగారి పంకజరంగం వారాధా, చక్రవర్తియ్య పెట్టి, వావిళ్ల వేంకటేశ్వరశాస్త్రి, ఎన్. ఎన్. వాయన, గోమరెడ్డిసుబ్బారావు, శ్రీశ్రీ, కే. రామకృష్ణశాస్త్రి, మహమ్మద అబ్దుల్ రహ్మాన్, ఎం. కే. జనారాధ, ఆదిత్యపురా సామంతులు, ఏ. కుమారస్వామి శ్రీశ్రీ, సురేంద్రదాసు ఆర్యాల, టి. భాగ్యం ఆర్యాలగారు, పింగళాచలంపెట్టి, ఆదివానాయకశ్రీశ్రీ గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు వెళ్ళుచుండిరి.

ఆధ్యక్షతనియోజనము

శ్రీయుత ప్రకాశం గారి రథ్యక్షతి వహించుట నది గాక ముఖ్యమైనదిగా గుర్తించిరి. దేరంగయ్యవారాధా ముగిసినది. గోపాలకృష్ణయ్యగారు బిక్రంపర్వము ప్రకాశం గారిని ప్రకాశించుట. ప్రకాశం గారిని కిన్నె గారిని గూర్చి ప్రకటించుటకు దిగిపోయిరి. రంగయ్యవారాధా గారు కుడిచేతి ప్రకాశం గారి రథ్యక్షత వహించిరి.

ప్రారంభ

కిన్నె టంగుటూరి వారాధా గారు దైవప్రార్థన గావించిరి. భారతమాతను నేకమనాడుతుంటు విజయించుచు శ్రీకేశవలలికిరి

ప్రకాశం గారు

అగ్రాసభాధిపతిగా ఉండవలసి కోరుట అందుల కిగి కరించుట సామాన్య సభలలో ముఖ్యమైనది కాకాగ్యవారు కేగి వచ్చినవారలకు స్వాగత మొనరించుట జరుపబడు సభలలో అగ్రాసభాధిపతియై వహించుట ముఖ్యమైనది కాకాగ్యవారు వెళ్ళివచ్చి నవాయతులకుందు అనుభవము వెళ్ళివారి కుండెడు. వరుసగా గోపాలకృష్ణయ్యగారు కిన్నె లయ్యను పాండిత్యము, తెలివితెలివితెలుపులు వారిని గూర్చి మర్యాదలను మించినవారు. వారు చిరాలపురముందు చేరిన భూకార్యములు హిందూచేతముండే గాక ప్రపంచము నందంతటనుగూడ వ్యాపించి యున్నవి. వారి శక్తిని సామాన్యముగా అణగదొక్కినవలక ఉద్యోగులు వెళ్ళి వ్యాపారులు వచ్చి 17 వేల నంది పొరులు తమకు మూలనిసా తిట్ అక్కర లేదనినను, ప్రపంచ అభివ్రాహమును వారలను తెల్పిచేయగలవక, ఉద్యోగులు నిరంకుశత్వము నవలంబించిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు బిక్రంపర్వము పాఠము నడిపించిరి. అందులకునే మనలేకయు లగు మంగుళులు ఉద్యోగులకు ముఖ్యమైనది. 108 క్రింద గోపాలకృష్ణయ్యగారికి రూపునుగారు నోటిను పంపిరి. అమరాలవలలో యాదరు. పట్టుగారు విచారణచేసిరి. వారిదివరకపును గోపాలకృష్ణయ్యగారికి వచ్చినవారు పాకించినందున ఈకోర్కె దీయకొను

టకు గోపాలకృష్ణయ్యగారి కిట్టి అవకాశమును కలుగజేసిరి వినినంతో పి. సి. సి. ఆపుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి బిక్రంపర్వమునకు వెలుపడినది. ఆపుడే గంపలగూడెం శ్రీమహారాజాగారికి మరకొందరిని గూడ కట్టివేయబడినది. ప్రస్తుతము మామరకన యారీతిగా మన్ను మా వెలమవారి కిట్టి నిజమైనట్లు కిట్టి వాడొక్కడు నిలవబడి మానేయ నిలువజేయెను. శ్రీమహారాజాగారి ప్రశంసించుచు వెలమప్రముఖులొకగు వాడొకడెవ్వరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కాకాగ్యవారు కేగివచ్చుట మరల 124 క్రింద కేసు చేసి బందరు తినికొనివచ్చిరి. నిందరులూ వెలులరుగారు కేసు విచారణచేసి కేసు తగ్గించి 9 నెలలు చేసిరి. కేసు మీ కోరిక నడుపరించి గోపాలకృష్ణయ్యగారి సభలో మహాసినిని గాని మీ రాముపవ్యా సమును విసి వెళ్ళిపోయినవో ప్రయోజనమేమియు లేదు. పని చేసి చూపబడెను. దీక్షించు వెలమో దేరియమహాజనరంగయ్యలలో నిలుగును. ఆపుడెట్టి వీర్యములు జరుగవో కనిపించుచున్నవారు. ఇప్పుడు నిరంకుశత్వము విస్తారముగా వచ్చుచి. విస్తారమునకు విద్యమతత్వమును సరిగా బోధించుటలో ఎక్కువగా గూడ గోపాలకృష్ణయ్యగారికి చాలంనుట విశ్వయము. గోపాలకృష్ణయ్యగారు కాకాగ్యవారు కేగి వచ్చెను నించి ఆకాశివా గాను యెట్టి వచ్చిరి. అది కల్లపాగా మూలము కాదు. తెల్లదైవది. ఇప్పుడు వారికి నున్న స్వాతిభక్తియును ముఖ్యంపదరు నని ప్రకాశం గారు ఆంధ్రమున నడిపిరి.

సన్మానపత్రము

4వ రుబట్టవై ఆంధ్రభౌమలో అమృతమంది చక్రము కట్టబడిన సన్మానపత్రమును గో. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిరి గోపాలకృష్ణయ్యగారికి సమర్పించిరి. దాన్ని టంగుటూరి సభ్యులచే పంపివెట్టిరి. అం దిట్లున్నది.

శ్రీ రామదాసు ఆంధ్రరత్న

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారికి.

ఆర్యసభ

ఒకనెలనాడు శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునందు నివసించు భాగ్యము తమకు కలిగినందున, ఈ ప్రభుత్వమువారు తమ పశుజలముచే స్థూలకీరములను బంధించగలుగుచున్నాకే కాని, భారతీయుల యాత్మలను బంధించజాల రనియు, పాపాణంపుగోడలు, ఇనుపతలుపులు, ఇనుపసంకెలులు, భారతమాత్య సేవాలెత్తురు వగు భారతీయు నెవ్వనిని వాని యగుంతితే సేవాదీక్షనుండి లేప్పింపజాల వనియు, తాము చాటగలిగినందులకు మే మెంతయు సంతసించుచున్నారము. ప్రభుత్వమువారు తమ స్థూలకాయమును బంధించిరి. మే మన్ననో తమ యంతరాత్మను బహిరంగముగ తెన్నెరించి మా హృత్స్పిష్యలందు బంధించితిమి. అందులకు మమ్ము క్షమింప వేడుచున్నాము.

దేశమునం దంతగ శాసనతీర్థస్థానము శ్రీవ్రముగ అవలంబించబడక పోయినను తాము బ్రహ్మపురమున 'నారాయణస్వరూప మగు' మహాజన సమక్షమున ఉపన్యసించి తమపై ప్రయోగింపబడిన వాక్వాంతంత్ర నిర్బంధపు బుత్తరువును తృణీకరించి సర్వాంధ్రలోకమునకు మార్గదర్శులై తాము చూపిన దైర్యోత్సాహములు ప్రశంసనీయములు. ఎవ్వని కరుణాకటాక్షమున తమకు శాసన తీర్థస్థాన భాగ్యము లభించినవో అట్టి మహాసయిదు రూపురుధ్దుగారికి, తా మానందర్పమున, పంపిన ప్రత్యుత్తరము తమ స్వాతింత్రామర క్షిని వేనోల్ల చాటుచున్నయది. తాము కాకాగ్యవారునకుం జనునపుడు తాము ధరించిన వేషము తమ సహజ వ్యక్తిత్వమును, కల్పనాచమత్కృతినీ చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. ఆంధ్ర దేశమునందు తాము స్థాపించి పోషించిన 'రామదండు' ప్రశంసాపాత్ర మగు రామసేవ చేసియున్నదనియే చెప్పవచ్చును. భారతదేశమునందే గాక ఖండిఖండంతరము లందును ఆశ్చర్యము గొలుపు విధమున చిరాలపుర వాసుల దీక్షాతత్పరుల గావించి ఆఖండిత్యాగమునకు సిద్ధపడెను. తమ నాయకత్వమునకు మేటి బంగరు

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 5-వ తేది

గురువారము

ప్రభుత్వ సిద్ధాంతము

ప్రెస్సు చట్టమును పునరుద్ధరించినందులకు, రాజప్రతినిధిగారి చర్యను రంగాచార్యులుగారు గిన్నాలాగారును విమర్శించియుండిరి. సామ్రాజ్య శాసనసభా తీర్మానమును సమూలముగ త్రొసి వేయకుండ, రాజప్రతినిధిగారు ఇతర సామ్యమార్గముల నవలంబించి యుండవలసినదని వీరు హితమొసగిరి. పండ్లూడగొట్టుటకే రాయయిననేమి యనుసామ్యమున, ప్రభుత్వమువారు ప్రెస్సుచట్టమును అమలులో బెట్టదలచినపుడు ఏమార్గము నవలంబించిననేమి? వారు తలచినపని గాకుండునా? సంస్కరణ శాసనము సర్వాధికారములను వారిచేతికిచ్చి యున్నది. వారి పట్టుదల కొనసాగి తీరును. శాసనసభలో దాని నడ్డగించుటకు జేసెడి ప్రయత్నములు వ్యర్థములగును. ఈ సంగతిని గ్రహించుటకు రంగాచార్యుల ప్రభుత్వం కంటే కాలముపట్టెను. రెండు సంవత్సరములు జరుగకముందే, సామ్రాజ్య శాసనసభా తీర్మానమును రద్దుజేయుటకు రాజప్రతినిధి తన అసాధారణాధికారము నుపయోగింపవలసినప్పుడు, సంస్కరణముల స్వభావమునకు నిదర్శనమని ఇండియను సోషలు రిఫార్మరుల ప్రతిక జూపుచున్నది. ఈసంగతి బయల్పడినందులకు విచారింప నక్కరలేదు. ఇది ఎంతవరలో నెల్లడి యయిన దేశమున కంత శ్రేయస్కరము. మునుగులో గ్రూడ్లూటవలన లాభమేముండును? జరుగవలసినపని జరిగినది. సామ్రాజ్యశాసన సభవారు తిరస్కరించిన చట్టమును ప్లేటుకొన్నిలు సభవారిచే తాజప్రతినిధిగా రంగీకరింపజేసిరి. వీరి చర్యను విమర్శించునపుడు ప్రభుత్వమువారు గినుకబూనుట వింతగాదు. రంగాచార్యులు, గిన్నాలాగార్లు విమర్శనమునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పుడు సమాధానమును ప్రచురించిరి. ఆ సమాధానమునకు తలతోక గనపించుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రెస్సుచట్టమును నిర్మింపనెంచిరి. అందుచే నది కొనసాగితీరవలయును. సమాధానవైఖరి ఇటులున్నది. ప్రభుత్వమువారిటులనిశ్చయించినపుడు, శాసనసభ్యులేల పెడమార్గము ద్రోక్కవలెన? ప్లేటుకొన్నిలు సభలోని బుద్ధిమంతులవలె, సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులేల అనుకూలముగ వోటుజేయరయిరి?

సర్ విలియం విన్ శెంటు మొదలగు అధికారసభ్యులు దెలిపిన సంగతులనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మరల వివరించిరి. ప్రెస్సు ఆక్టునుగూర్చి విచారించుట కేర్పడిన సంఘమునందు విన్ శెంటుగారు సభ్యులు. ఇట్టి చట్టమున కవసరము లేదని, ఈసంఘమువారు స్పష్టపరచియుండిరి. స్వదేశసంస్థానాధీశులను టీం చుటకు 1910 సంవత్సరమునకు పూర్వమెన్నడును చట్టమవసరము గాలేదనియు, పిమ్మటయును దీనిని సక్రమముగ నుపయోగించిరనియు, ఈసంఘమువారు సూచించిరి. కాని, పిమ్మట దీనియవసరము దెలిపవచ్చుటచే, ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టెరట. ఆయవసర మిదియోగోచరము

గాలేదు. విన్ శెంటుగారు శాసనసభలో సావకాశము లేదని తలచి నిదర్శనములను వివరముగ పేర్కొనియుండలేదట. ప్రభుత్వమువారు సంస్థానాధీశులతో జేసికొన్న ఒడంబడికల ప్రకారము నడువక తప్పరట. ఈ యొడంబడికల సంగతిని సామ్రాజ్యశాసనసభలో ప్రభుత్వసభ్యుడేల దెలుపలేదో తెలియదు. ప్లేటుకొన్నిలుసభలో బిల్లును విచారించునపుడుమాత్రమే, భాంపుసనుగారు ఒడంబడికల సంగతిని బయలుపెట్టిరి. ఆ యొడంబడికలలో, స్వదేశసంస్థానాధీశుల నెవరును విమర్శింపకుండ రక్షించెదమను వాగ్దానముగలవా? ఆవాగ్దానమింతి త్వరితముగ చెల్లవలయునా? ఇందలి భావమేమియో విదితమే. బ్రిటీషు అధికారవర్గ నిరంకుశత్వమును స్వదేశసంస్థానాధీశులును, స్వదేశసంస్థానాధీశుల నిరంకుశత్వమును అధికారవర్గమును కాపాడుటకు ఒడ్డుకొకఁజులైరని భావింపవచ్చును. ఇందలి యసభ్యతయటులుండ, స్వదేశసంస్థానాధీశుల నారనమున కీ చట్టము కళంకదాయకముగాదా? స్వీయపరిపాలనా విమర్శనము జూచి వెలగువడుటయు, ప్రెస్సుచట్టపు ఆవరణమధ్యమున సురక్షితముగ సంచరించుటయు, సంస్థానాధీశులకుజేమదాయకమా? సంస్థానప్రజలకిట్టిచట్టము ఇష్టముండునా? మైసూరులో సైతము ప్రెస్సుచట్టమును రద్దుచేయుచుండ, బ్రిటీషు ఇండియాలో మరల దానినిపునరుద్ధరించుట! ఇట్టి అమూల్యమగు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరింపవలెనలకు, సామ్రాజ్యశాసనసభ ప్రభుత్వనిందకు పాలగుచున్నది. హిందూదేశములో మూడవవంతు భాగమును ఏలేడి సంస్థానాధీశులకు సంబంధించి, ప్రభుత్వమువారి వాగ్దానమునకు లోనయిన ఇట్టిచట్టమును సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నిరాకరించుట, ప్రభుత్వదృష్టిలో తంతవ్యము గాజాలదు.

రాజప్రతినిధిగారు ఇతరమార్గముల నవలంబించగూడదాయను ప్రశ్నింప, ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధానమును గమనింపవచ్చును. రంగాచార్యులుగారు సూచించిన మొదటి రెండుమార్గములును శాసనసభల కార్యక్రమమును ముగించి, వెంటనే సీసభలను మరల కూర్చుటకు సంబంధించినవి. ఇందువలన గలిగెడి లాభమేమి? శాసనసభవారు ఈ బిల్లును పిమ్మట సభలోనయినను అంగీకరించెదరను నమ్మకము లేనపుడు, ఇందువలన ప్రయోజనముండదని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. నిజమే. ప్రెస్సు చట్టమును ఉన్న దున్నటుల సంగీకరించుటకు సామ్రాజ్య శాసనసభవారు పూచీపడుచో, ఏమార్గము నవలంబించుటకైనను ప్రభుత్వమువారికి అభ్యంతరముండదు. ప్రభుత్వమువారికి గావలసినది, చట్టముగాని ఈమార్గమా ఆమార్గమా అను విషయము గాదు. సామ్రాజ్యశాసనసభవారు తమ పనికేమి భంగము కలిగించెదరో యని ప్రభుత్వమువారికి భయముండునంతవరకు, వారు తమ నిరంకుశాధికారమును ఉపయోగింపక తప్పరు. శాసనసభలు మరల గూడువరకు, ఈచట్టపు విచారణను ఆపియుండవలసినదని రంగాచార్యులుగారు సూచించిరి. ఇటుల జేయుచో ఒకసంవత్సరము ఆలస్యము జరిగెడిదనియు, సంస్థానాధీశుల హృదయములలో సంభ్రమ ముదయించెడిదనియు, ప్రభుత్వమువారు సమాధానము జెప్పుచున్నారు. ఈచట్టము వెంటనే లేకబోయిన, వ్యవహారము ధ్వంసమగుననియు, సంస్థానాధీశుల కాగ్రహము గలుగుననియు ప్రభుత్వము భావించుచున్నపుడు ఆలస్యమున కోర్తురా? తక్షణము జరుగవలసిన పనికి, కాలయాపన జరుగుట కంగీకరింతురా? ప్రస్తుత శాసనసభలను అంతరింపజేసి, ప్రభుత్వమువారు దేశాభి

ప్రాయమును కనుగొనుటకు మరల ఎన్ని కల నేర్పాటు జేయవచ్చునని రంగాచార్యులుగారు సూచించిరి గాని ఈసూచనను గూర్చి యూచింపవలసిన సగత్యమే లేదని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము.

నిర్బంధాస్త్రమును వెంటనే నిర్మించుటకు బూనికొనియున్న ప్రభుత్వమునకు రంగాచార్యులుగారు ఓరిమిని శాంతమును బోధించుట ఎంత వ్యర్థపుబనియో యూహింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి ఆతురమును గ్రహించుటకు, పాశీగారు ప్లేటుకొన్నిలుసభలో నుడివిన యొక్కసంగతి చాలును. క్రొత్తచట్టమును విచారించుటకు తగు సావకాశము లేక బోవుటచే, మరి కొంత కాలము వరకు గడువీయవలసినదని ప్రాఫెసరు కలే గారు కోరియుండిరి. కలే గారికి సమాధానమిచ్చుచు, క్రొత్తచట్టము రెండుదినములనుండియు సభ్యులయెదుటనుండ ఇంకిను గడువేలనని పాశీగారిడిగిరి. రెండుదినములగడవే పాశీగారికి అధికమని తోచుచుండ, ఇంకిను గడువచ్చుటకు బూనుకొందురా? ఇకనయినను శాసనసభ్యులు తమ కెట్టి స్వాతంత్ర్యముగలదో గ్రహింపవలయును. ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినచో, నిర్బంధశాసనములను రెండుదినములలోగాదు రెండునిముసములలో నయినను నిర్మింపగలుగురు. సంస్కరణముల యుపయోగముగూర్చి తాము ప్రమదతిమని రంగాచార్యులుగారును, తదితరులును అంగీకరించుచున్నారు. ఆశ్రమ తొలగినప్పటికీ, జేయవలసిన కర్తవ్యమేమియో తెలియేమున్నది శాసనసభలో నొకపాదమును నెలుపల నొకపాదమును బెట్టి, కేవలము అసంతృప్తి దెలుపుచున్నంతమాత్రమున, లాభమేమియుగలుగదు. స్వరాజ్యము నిలుల సాధించుటకు వలనుపడదు.

నిరాకరణసూత్రము

ఆంధ్రపత్రిక దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు తాము ముందే జేయదలచినదియు నిన్నటిదినము సౌందర్యమహాలలో నెల్లడిజేసిరి. కావేరీతటమున స్వరాజ్యాశ్రమమున జేసినతవము, వారి మనోనిశ్చయమును మంత్రబలపరచెను గాని, షీణింపజేయలేదు. గాంధీమహాత్ముడు పదేదేసించిన నిర్మాణకార్యక్రమ రహస్యము గోపాలకృష్ణయ్య గారికి చక్కగ గోచరించెను. కద్దరునందును, అస్పృశ్యతా నివారణమునందును పసలేదని దలచెడివారికి, గోపాలకృష్ణయ్యగారు తగు సమాధానమొసగిరి. ప్రభుత్వముతో సహాయనిరాకరణము కొనసాగుటకు ప్రజలలో పరస్పర సహకారము బలముగ నుండవలయును. ఇది ప్రాథమిక సిద్ధాంతము. ఇది సిద్ధింపనిది ముందుకు బరుగిడుట, గాలిలో మేడలగట్టుటవలె నిరర్థకము. గోపాలకృష్ణయ్యగారి సంగతిని చీరాలవ్యవహారములో గలిగిన యనుభవముబట్టి కనుగొనిరి. కద్దరు ధారణము, కడు స్వల్పవ్యవహారమని దోచును గాని, దానియందు మహత్తరసత్యమిమిడియున్నది. పరావలంబనమునుండి స్వధర్మానుష్ఠానమునకు ప్రజల మనములను త్రిప్పుటకు, ఇంతకన్నను సులభమగు సాధనముండబోదు. నేను, నాదియను భావము బలపడనిది, స్వరాజ్యభావము హృదయముగా నేరదు. ఇటులనే, ప్రజలలో సంతృప్తివ్యవస్థములు తొలగి హృదయ సంయోగము గుమరనంతవరకు, స్వరాజ్యానుభవము దుర్లభమగును. స్వరాజ్యము నొకరిచ్చునదిగాని, పుచ్చుకొనునదిగాని గాదని, పెద్దలిడివరకు నిరూపించియుండిరి. ఆసంగతి ఇప్పుడు తెలు

తెల్ల మగుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో భారతజాతిని నిర్మించవలసిన దెవ్వరు? భారతీయులే. స్వరాజ్య మెవరి కృషివలన లభ్యమగును? భారతీయుల కృషి వలననే. ఈవిషయములు స్వతస్సిద్ధములు. అట్టితరీ ఎవ్వరోవచ్చి తమ నుద్దరించెదరని భారతీయులు కనిపెట్టుకొని యుండుట అసంబద్ధము. ప్రతివారును భారతజాతీయ నిర్మాణభారమును తామే మోయు చున్నటుల భావింపవలయును. గాంధీమహాత్ము డటుల భావించుటచేతనే, అద్భుత ఫలితములను చూపగలిగెను. మహాత్ముడు స్వరాజ్యాశ్రమమున తప మొనరించుచున్న ఈ సమయమున, వారు ప్రారంభించిన కార్యమును సఫలము గావించుటకు ప్రతివారును పూనుకొనవలదా? తమకేమని వై దొలగియుండుట న్యాయమగునా? నిర్మాణ కార్య క్రమమును కొనసాగించుటకు తాహముండదనుట వ్యర్థప్రసంగము. కేవలము ప్రసంగములును, తీర్మానములును మాత్రమే ఉత్సాహముని పరిగ జించుచో, అట్టి ఉత్సాహము విశేష ప్రయోజన కారి గానేరదు. ఉత్సాహము క్రియా పూర్వక మగునపుడే, అది శాశ్వతలభము గలిగించును. దేశముయొక్క మఖ్యావసరములను గ్రహించెడి వారెవరును నిర్మాణ కార్యక్రమము నిస్సారమని జెప్పజాలరు. అస్పృశ్యతా దోషము వలన, హిందూసంఘము ఘోరమగు నన్యాయమును సహించవలసి వచ్చుచున్నది. హిందూసంఘమునం దైకమత్యము గుదిరి, సంఘము బలసాక్ష్యవముల గాంచుటకు, అంబుదోషము తొలగట అత్యవ సరమని గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. గోపాల కృష్ణయ్యగారు మహాత్ముని సంబోధనము సఫల మగుటకు తమ జీవితమును ధారబోయ నిశ్చ యించిరి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యముల నింకను బెంచి, బ్రాహ్మణులను నిర్మాలుముజేయుట వీరియద్దేశము గాదు. అన్నిజాతులను బ్రాహ్మ ణుల స్థితికి గొనివచ్చి హిందూసంఘము నంతయు బ్రాహ్మణమయము జేయుట వీరి యుద్దేశము. శాసనసభలకుబోయి కాలమును వ్యర్థపరచుట వీరి కెంతమాత్ర మిష్టములేదు. సంఘనిర్మాణమునకు నిరంతరకృషి జరుగవలయును. స్వరాజ్యసిద్ధి కత్యవ సరమ టును సులభసాధ్యములునగు కార్యక్రమాంశ ములను మాత్రము నిర్మాపించి వాని ననుష్ఠింపుడని మహాత్ముడు దేశీయులకు ఉపదేశించి యుండెను. అహింస, స్వదేశీ, అస్పృశ్యతానివారణ, జాతీయవిద్య యను నాల్గు మూలస్థంభములపై స్వరాజ్యసాధ మును నిర్మించదగినవి నిర్ణయించెను. ఇక్కా ర్యము పంజాబుమెయిలు వెగముతో కొనసాగవల యునని మహాత్మునికోర్కె. అట్టి కోర్కె సఫల మగుటకు తొద్దుడువారెల్లరును ధన్యులు. ఆంధ్ర దేశమునందు సందిగ్ధస్థితి యరుదెంచిన సీసమయ మున గోపాలకృష్ణయ్యగారు నిర్మాణ కార్యక్రమ మునకును, అందు ముఖ్యముగ జాత్యైక్యతా సిద్ధిని తమ శక్తినింతను వినియోగింప జూచుట శుభ సూచకము. వీరి మనోనిశ్చయము నెఱవేరుగాక!

సంకల్పసిద్ధి.

గుజరాతు విద్యావీతమునకు, గాంధీమహాత్ముని జన్మదినములోపల పదిలక్షల రూపాయలను ప్రోగు జేయవలయునను దృఢసంకల్పము నెఱవేరెనని తెలిసి కొనుట కెంతయు సంతసించెదము. ఈసంగతిని వెల్లడిజేయుచు పత్రికాగారిటుల బలికిరి. "గుజ రాతు సమయమునకు దగిన కార్యోత్సాహము జూపెను. గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ మున కిచ్చిన వాగ్దానమును మేము చెల్లించితి మనియు, పదిలక్షల రూపాయలను వసూలుజేయు టలో జయముగాంచితిమనియు చెలుపుటకు నేనెం

తయు సంతసించుచున్నాను. సొమ్ము ప్రోగుజేయు టతో మన ధర్మము మగిసెనని తలంపజనదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు సమా నో తాహమును కనుబటవలయును." ఈ వాక్యములు భారతీయుల హృదయములను ఘల్ల వింపజేయగలవు. తిలకు స్వరాజ్యసిద్ధికి గడుపు దినమునాటికి కోటిరూప్యములు ప్రోగయ్యెనను వార్త దెలియగనే దేశమందంతటను సంతోష ధ్యానము లేటుల మిన్నముట్టెనో స్మరింపవచ్చును. గుజరాతు రాష్ట్రమునందేమి, తదితర రాష్ట్రము లందేమి, గౌరల నట్టి సంతోషము బయల్పెడలక మానదు. తాము సలిపిన కృషిలో గుజరాతు రాష్ట్రమువారు తృప్తిజెందుటలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిజేయువరకు, వారు సంతృప్తిజెందరు. గుజరాతుమండలముజూపిన మహా తాహము ఎల్లరకును మార్గదర్శకముగ నుండ గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును జరుపుటలో ఉత్సాహము జనింపదను నూహ అపోహయని, స్పష్టమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందుగూడ హను మంతరాయసిద్ధికి ప్రోగజేయదలచిన లక్షరూపా యలకును, దేశీయలొనగెడి సహాయము ప్రోత్సా హకరముగ నున్నది. దృఢసంకల్పమున్నచో, కర్షకునిర్మాణముగాని, జాతీయవిద్యా వ్యాప్తిగాని అసంభవమగు కార్యముగాదు. స్వధర్మానుష్ఠా నమునకు బూనుకొనిన ఏజాతీయొక్క సంకల్పము నెఱవేరకుండును?

మహాత్మునియెడ గౌరవము.

గాంధీమహాత్మునియెడ పండిత మదనమో హన మాలవ్యాగారి కెట్టి గౌరవముకలదో, మహా త్ముని జన్మదినసందర్భమున వారుదెలిపిన సంగతుల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. వ్యక్తిగౌరవమును, దేశ గౌరవమును నిలుపుటకు మహాత్ముడెటుల పాటు బడెనో చెలిపి, అభినివ్యాసమును ధైర్యమును అతని ముఖ్యగుణములని, మాలవ్యాగారు బలికిరి. ఈగుణములే, భారతీయుల కలవడునటుల మహా త్ముడు పాటుబడెను. మహాత్ముడీయులు సైతము కిలాఫాత్ సమస్యపరిష్కారము గూర్చి నిరాశ జెందినపుడు, గాంధీమహాత్ముడు కార్యదీక్షబూనెను ఆ కారణముచేతనే తురుష్క విజయమునకు హిందూదేశము నభినందించుచు, తురుష్కకౌన్సలు గారు గాంధీమహాత్ముని ముందుగ నభినందించినని, మాలవ్యాగారు బలికిరి. హిందూ మహాత్ముడీయ సంయోగము సాధ్యమగునటుల జేసినది, మహా త్ముడే. కర్షకును వ్యాపింపజేసి, పారిశుధ్యమును పెంపొందింపజేయుచున్నది మహాత్ముడే. ఇట్టి మహా మహాలు యుగములో నెక్కపరిమాత్రమే అవత రించెదరనియు, అందుచే వారి యుపదేశములను గ్రహించి వాని నాచరణతో బెట్టుట యవసర మనియు, మాలవ్యాగారు దుద్బోధించిరి. ఇంతటి భక్తి గౌరవములను మాలవ్యాగారు జూపుటబట్టి మహా త్ముని మహిమ నూహింపవచ్చును.

వెనిజాలానుగారు.

వెనిజాలానుగారు, ప్రస్తుతసమయమున ఇంగ్లండు లో మరలసంచరించుటజూడ, తుర్కీసమస్య సామ్య ముగ పరిష్కారమగునా యని సందేహము గలుగక మానదు. త్రేసును గ్రీకులు నదలివేయవలయునని తురుష్కులు గట్టిగ యడుగుచున్న సీసమయమున, వెనిజాలానుగారు అడ్డుగలిగింప జూచుచున్నాడు. వీరిపుడు ట్రెయ్యుపత్రికకు వ్రాసిన లేఖయందు, త్రేసును తుర్కీకి బోసియవలదనియు, తుర్కీ పర మగుచో క్రైస్తవ జాతులకు నష్టముగలుగుననియు, ఇంకొక విధముగ వీలులేనిచో మిత్రమండలి

సైన్యములయినను త్రేసు నాక్రమించి వశపరుచు కొనవలయుననియు, వీరు హితమొసగుచున్నారు. క్రైస్తవజాతుల సంతకణ యను పేరుతో, నెంత యన్యాయమునను ఇదివరకుజరిగెను. ఇకనయినను వ్యవహారిముకుదుబడకుండ వెనిజాలానుగారు అడ్డు బెట్టుజూచుచున్నారు. అమెరికా ప్రభుత్వము నీవిష యమై పురికొల్పుటకు ప్రయత్నముజేయగ, తాము యుద్ధమునకు దిగమని, హూ డెన్ గారు స్పష్టముగ జెల్లడిజేసిరి. ఏదియో పేరుపెట్టుకొని కలవరము బుట్టించుచునని, క్రైస్తవజాతు లింతటనయినను విరమించుట త్రేసున్మరము.

అనుకూల చిహ్నము

కలకత్తా పూజాదినములలో "లక్ష్మీదే" నాడు సాధారణముగ పదివేల బస్తాల మాంధ్యేస్తరు వస్త్రములనుకొనుట ఆచారమైయుండెను. కొన్ని సంవత్సరములలో పదునైదు వెయ్యలు ఇరువదివేల బస్తాలవరకు దిగుమతియగుచుండెడివి. ఈసంవత్స రముమాత్రము నాల్గువేలబస్తాలకన్నను విదేశవస్త్ర వర్తకులు తెప్పించియుండ లేదని అస్సాసియేటుకు ప్రెస్సువార్త చెలుపుచున్నది. ఇది అనుకూల చిహ్నముయినను ఒక్కబస్తాయయినను విదేశము లనుండి దిగుమతికాకుండ నుండునపుడే, విజయము గలిగెనని జెప్పవచ్చును. భారతీయు లితరుణమున నిర్వహించగలిగినవని ఎంతగలనో, యూహింప వచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

సుబ్రహ్మణ్యశివగారు:— సుబ్రహ్మణ్య శివగారి సైన్యబాటికేనుగా ఫిఫ్త్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు నిందితుని వి స్మయము నంగీరించి ఈనెల 11వ తేదినాటికి వాయిదా వేసి రి. సుబ్రహ్మణ్య శివగారిపక్షమున ఎస్. శత్యమాత్రిగారు నా దితుని చెడి జూచున్నది.

మదరాసు తమిళకాంగ్రెసు సంఘము:— కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చుటకు పరశువారిం కోపచేటూరి కిందస్వామి దేవాలయమువద్ద రాగలశుభవారము 6 వ తేది నాయంకాలము 10-30 గంటల కొకకడ జరుగును. కాంగ్రెసు సభ్యులక ఛేరగోతరారు చందాముత్తయగు 0.4-0.50 లను తీసి కొని రావలె నని, విక్రయరూపాదు లోరుచున్నాడు.

కబీర్ నాసుచర్చిత్ర-ఉచిత్ర కాలక్షేపము:— చింతాద్రిచేటూరి బం. శాపిధి 5 వ గృహమున 7 వ తేది శని వారమురాత్రి 8 గంటలకు ఏ ఎస్. గోపమనాయకుగారి ఆదంబ్రికింద డి. ఎస్. రాజగోపాల బొంబరాదు (చిదంబం) గారు కబీరునాసు చిత్రమగుర్చి కాలక్షేపము చేసెదను. టిక్కెట్లు శుభ్ర. అందరును రావచ్చును.

ఆంధ్ర కాలక్షేపము:— పారిశుద్ధ్యద్రోహఖ్యానము ఈ నెల 6 వ తేది శుభవారమునాడు నాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురి జాట్టిబవును కొత్తాల్లవారడిలో వర్తక సంఘమువారి ఏర్పాటుప్రకారము రాజమౌళి కాలరథులును బ్రహ్మశ్రీ వాచపేయజాల సుబ్బయ్యగారిభిష్యులు వగు శ్రీ యంత పువ్వల బసవరాజుగారు పారిశుద్ధ్యద్రోహఖ్యానమును గూ ర్చి ఆంధ్రభాషయందు పారికథా కాలక్షేపము గానించెదరు. టిక్కెట్లు శుభ్ర. అందరును రావచ్చును గా ఆంధ్రు లందరును ముఖ్యముగా విచ్చేయప్రార్థితులు.

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి పయనము:—ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు నిన్ను రాత్రి ప్యాసేంజుబండిగా స్వగ్రామమునకు వెడలిరి. వారితోగలసి నడింపల్లి నరసింహారావుగారుకూడ జరిరి. టంగు టూరు ప్రకాశంపంతులుగారు, కాశీవాధుడి వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, మల్లాపకడ రామచంద్రరావుగారు, చల్లా శేష గిరి రావుగారు, బసవరాజు అప్పారావుగారు, కోలమెన్ను రా మకోటిశ్వరరావుగారు మొదలగువారు, గోపాల కృష్ణయ్య గారిని పంపుటకు త్రెంపేడునకు వచ్చియుండిరి. అబండిలో శి ఉన్నవ లక్ష్మీదేవయ్యగారు గుంటూరుకు జరిరి.

[7-వ పేజీ తరువాయి]

గుట్ట పరమాశ్చర్యకరమే. పంజాబులో ఆకాశీలందరు నొక్క మతమువారు. యోధులు, దీర్ఘ కాయలు వర్ణభేదములు లేవు. బాటిదోషములేవు. అంతఃకలహములు లేవు. ఏక దీక్షతో పని చేసిరి. వీరాలలో ఉత్తమికులేను. వర్ణభేదములను కలిగిన విరోధములు మెండుగా నుండెను.

వర్ణభేదము సర్వవిహితము

వర్ణభేదము సర్వవిహితము. ఆయన దీ తొలగి పాఠశాలకు నీచత్వము ఆస్పృశ్యత ఆంధ్ర జాతికి విభేదము తొలగిన గాని ప్రజలలో ఏకత్వము లభింపదు. రాజకీయములు మాత్రమే యిప్పుడు ప్రజల యొక్కతకు కారణమయినవి. అవియు చాలటి. ప్రజలకు మరల ముందేదలెను. బాలికలలో విభేదములను పరిస్పరానురాగము న కలగించి దీ కాన ఆజ్ఞోల్లంఘనము కెగ్గదని మహాత్ముడు ప్రసాదించు గాన విరమించెను.

భిక్షువులను స్వరాజ్యము రాదా?

అజ్ఞోల్లంఘనము విరమింపబడినందున ప్రజల కిప్పుడు ప్రేమకామ సాధనము తొలగినదని పలువుర మనిస్పృహ కలిగినది. భిక్షువులను స్వరాజ్యము గాని కొంద రనుచున్నారు. విశ్వావర్ణతనకు కూర్చుండే తనకొనములను చాచుటలో భిక్షువు నేయుచున్నాడు. విభూతిధారణ మెట్లుచేసెనో అట్లు భిక్షువు అలుల ఉద్యమ చిహ్నము. విభూతిని పెట్టుకొనిన అంతుగా నుండెట్లు భిక్షువు కట్టుకొనిన అంతుగా నుండే పోషమును. కాని యిప్పుడెందు ప్రాధాన్యముగాదు. భిక్షువు భిక్షువు భిక్షువు మహాత్ముడు నుడికెను. దానిని మారు మార్చుకొనుచు గ్రహించవలెను మహాత్ముడు మాత్రము లకు వ్యాఖ్యానము ల క సరము. తక్కిన గొప్ప త్యాగములు చేయజాలక పోయినను కనిపింతుము భిక్షువుల ధరింపవలెననియే మహాత్ముని ఉద్దేశము. చాలచుండి పోలేరులనుగాడ భిక్షువు ధరింపవలెను కోకను నాతో కట్టడించిరి. వారి నేరులను నేను కట్టడింపెను. ప్రభుత్వోద్యోగులు సహాయవాదులు అసహాయవాదులు ప్రభుత్వని నాయకత్వము ప్రాంతంధమైనవిట్లు చేశెనునందు ఆరాజకులు పూర్తిగా అంజరించిపోయిరి. ఎట్లవారును భిక్షువును కట్టుట కెట్టి అర్హతయు లేదు. భిక్షువు నేర పంచాయిత్యము లలో నొక్కటి.

సంఘసమత్వము

హిందూసంఘమున అన్ని భేదములను సమానగౌరవము కలగవలెను. కేవలమ అన్ని మతములనాదికి మైత్రి కలిగింపుడు. ఆస్పృశ్యతను తొలగించుటయిన కాదు. తాకింకత్యాక్రియననే ధన్యులమైతిమని వారు సంకల్పించుచున్నారు. అది కనిపింప లేదు దగినది. అమాత్ర మహాకాళము కలిగిన తక్కిన అభివృద్ధి అవాయనముననే కలుగును. ఇప్పుడు చైలుబండ్లలోను నగరములందు రాజమార్గములలోను ఆస్పృశ్యత లేనేలేదు. కాన దానిని మహాత్ముడు దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయవలెను. ఈ సంఘ సమత్వమునకు పూనుకొనినచో అజ్ఞోల్లంఘనమును మానుట నలన కొరకెడిది. ఉత్సాహము ద్వీకరింపబడితే తలమాపును.

నేను ప్రతిష్ఠలు

అజ్ఞోల్లంఘనమునకు తగ్గింపు కావలయును అరస్తులు విచారణలు తగ్గింపు సీట్టింపులు పుష్కలములు ఉండగింపులు కార్యాచరణము పునరాగమనము కల్పి చేశబంధవాది చిరునమలు పురిటలో కేరంబుల యాతమా పాలనయు వందకు. ఇప్పుడది తేసి విచారంపకుడు.

హిందూ మహాత్ముడియై మైత్రి

హిందూ మహాత్ముడయై మైత్రి స్థాపించుటగాడ హిందూ సంఘమును ముందుగా చక్కజరపవలెను. హిందూసంఘము సంఘ సర్వవర్ణసమత్వము కలిగి ఏకత్వ మేర్పడినచో హిందూ మహాత్ముడియై ప్రతిష్ఠ కలుగును. హిందూ మతమున నందరును బ్రాహ్మణులే కావలెను. ఇతిరీత్యములే యుండ గూడదు. ఇప్పుటి బ్రాహ్మణులను ముందు నిర్మూలించవలెను. ఎల మన బ్రాహ్మణభర్త వందరించినది. బ్రాహ్మణులు బంధించిన బ్రాహ్మణేతరులు వందరించినది. సమృద్ధి నూతన బ్రాహ్మణ సృష్టియగువలెను. అప్పుడేకేమున బ్రాహ్మణవర్ణములే ప్రజలకు మేయిందెను. స్వరాజ్యము నిర్వహించుట కావలసినచో బ్రాహ్మణములు కెట్టి విశ్వాసీయులతో బ్రాహ్మణుల నందరిని తుడిచివేయవచ్చునని మనవారు తలచిరి. బ్రాహ్మణుడు పోగానే అబ్రాహ్మణుడుగాడ చోవును.

కాననభలను వెళ్లగూడదు

నేను వెళునాలో నన్ను పురుషు నాకు వార్త లేమియును తెలియలేదు. నిరుదల యైచిత్తుట నీమూలకావలలో విరామములేమంద పురిటను చదిరిరి. కాననభల లో చలుములను దీర్చవలెను తక్కి గొడుగులకు లెక తుల్య తుల్యము. పాంధ్య కు త్తమ

యములకు నేమనలిస్తున్నావారు పూర్వాచారము కేరలము ప్రతి హుంబు. దేమో కేటకునవారు అల్పసంఖ్యకుల లాభమును మాత్రమే కాపాడుచున్నారు. నొరతమునాటి ధనము లాభము ఆధునమాత్ర మే కావలెనని కేరలము సాంఘికమతవిషయములందు వారు పూర్తిగా తిరుగుగా నుండును. అందువలన నేమియును జరుగదు స్వరాజ్యమునచ్చినను గూడ సాంఘిక మత్యము నులభముగ లభింపదు మహావర్ణాశ్రమమునకు తాకింకత్యాక్రియ సాంఘిక కారులను విధజంపవలెను. వానికి పండ్లసంబంధ మున్నది. అట్లు విధదీయవచ్చునని పూర్వాచార్యులు ప్రోత్సహించుచును.

మత మే మూలము

మన నాగరికత కంఠకును మనమే మూలకంబియు. మహాత్ముడి సత్యమునే కనిపెట్టెను. కర్మాశ్రమభర్తము కలకణే బ్రాహ్మణేతరుల కార్యము కలిగి బ్రాహ్మణేతరీద్యమును బయలు చేరినది. కేరల కాలము న ఆర్యులు భూమి విషయములను మాత్రము రిజర్వుచున్నారెట్లుగా చేసి తక్కిన వానిని త్రితీయాదులకు ప్రాశస్త్యము కలుజుట్టుగా నిచ్చివేసిరి. అని మొదటి స్పృశ్యతలు. రెండవస్పృశ్యతలు మన గీతా చార్యులకు శ్రీకృష్ణుడు భర్తృగర్వయును చేసెను. బ్రాహ్మణత్వము ఇప్పుడెలాగాదు. గుణకర్మకలననే కలుగునని శ్రేతాయుగమున శ్రీ కృష్ణభగవానుడు కాలానుగుణ్యముగ గీతలో నిర్ణయించెను. మరల మార్పుకలిగినది. బ్రాహ్మణ్యములు మున్నగువారు పూర్వాచార్యుల నాగరికతను తిలకించికదన గుణ్యులకు మార్పులు ఉద్దేశ్యముల సహాయమున చేయగలిగిరి. సతీ అనగా సహాయమునందరించినది. అందువలన అనులోమ విలోమ సంబంధములను వర్ణసంకరమును కలిగినవికర్ణసంకరము కలిగినదని నేను వగచుటలేదు. ఎలవన నేనేపాంధ్యమును కలిగించుచున్నానని గీతలో శ్రీకృష్ణభగవానుడే తెలిపెను. సాంకర్త్యమే దేమోకనీ. అందువలన నిపుడు మరల స్పృశ్యతలును వచ్చినవి. శ్రోత్రస్పృశ్యత చేయవలసియున్నది. కేరల రాచార్యులవారు గంగానది కెట్లుయందెగా చండాలుడు కనపడెను. గర్భగర్భ అని యిప్పుడు గ్రామములలో మన బ్రాహ్మణులు వందములను కరువుచున్నట్లు అధినికేశములలో భారతీయులను పూర్వాచార్యులు తరుముచున్నట్లు కేరల రాచార్యుల దాచండాలని తెలిపెను. ఈ భేదమేలే మూర్ఖుడు కల్లుకుండలో నుండిగానెడి బాగుగాడ సమానముగానే ప్రకాశించుచున్నాడు. అంతా బ్రాహ్మణ. అయినప్పటికి భేదమేకడకీ బ్రాహ్మణ్యము గల చండాలుడు గూడ బాగు చురుకులుగ్గడ అని శంకరుడు నుడికెను. బ్రాహ్మణ్యమును బడయుటకు చండాలనికి గూడ సర్వత కలదని పుష్కమైనది శ్రీకృష్ణ మతేతీకును పొందింకనే పదితర కలిగినట్లు బ్రహ్మోపదేశము కాగానే పొపించిత తలచెను. ఇప్పుడుగూడ ఉపాయన కాలమున ద్విజుల కంఠకిని బ్రహ్మోపదేశము చేయుచునేయున్నారు. కాని దాని భావము ఉపదేశము చేయవలెనని పొందుపాటికి గూడ తెలియనిదే కలిగినది. శంకరుడు 80 వ ఏంబదిపోయెను. అతడు తల పెట్టినది పూర్తిగాలేదు. దానిని పూర్తిచేయుటకే గాంధీమహాత్ము డిప్పు డేతరించెను.

నేను బ్రాహ్మణరాహిత్యము

‘తక్కినవి’ నేనేనేను. అట్టివోకనకు నేకెట్లు పొనికేసి కొనలదు? గాన బ్రాహ్మణమునకు తావులేదు. జాతి త్రేతయును మాయమున న్నాటకములధార తానువెనకనండి యీ నాటకము డింబుచు న్నాటక గాన ప్రదర్శనమున మిగిలినది బ్రహ్మమొకటి యే బ్రహ్మమే ప్రేమ. భగవంతుడు ప్రేమాస్వరూపుడు. ప్రదర్శనమున భువకార్యము మధ్యము నీచకార్యమునవి లేవు. మహాసభాధిపత్యము నుండి మరుగుదొడ్డిని బాసుచేయుటకాదు అంతయును బ్రహ్మము మేగాన బ్రాహ్మణుడును పోలేవాడు నొక్కటియే.

వందీతులు తోడ్పడురా?

ఈవిషయమునందెప్పుడు వందీతులను బహువారు మనకు తోడ్పడుదురా? తోడ్పడెను. గ్రామభూమి ప్రముఖులందరిపాట దాని కంతసాధకము యెప్పుడీ వందీతులందెక్కి వారి కంతసాధకము. నీకు చాలచుండి గొప్పవందీతులతో చర్చించితిని. వాకి కానానాసము లేదు. ప్రాచీనకాలమునందరిందీతులు బాయదు బాధి కరిగెను ప్రతిభాకాలుగా నుండేది. గానకానుగని సభలో వ్యూరపాలకుని లభ్యతకు గడగడలాడుచుండు యింద్రాది నేనతలవలెనే మన వందీతులప్పుడు ముగింపులై యున్నారు.

విశ్రాంతి

నేను 2-3 నెలలు ప్రేమితేనే నెలపుపుచ్చుకొంటిని. పిచ్చుట మరల వాయుకుల అజ్ఞానసారము అన్నింటి నునుకు మనిన నురుగును. నేనాంగ దేశమునందు రి వర్తనము బంటిని. భౌతిక యుగవార్డు అందు పోయి బ్రతిమివారితో కలసి యున్నారని ఒకప్పుడు తెలియమహావనభాగ్యతర వహించిన పోయి భూపేంద్రనాథ భూనాగాయి వ్రాసిన ఆంగ్లగ్రంథమున నాఆంగ్ల మిత్రుడు నాకు చూపెను. అప్పుడు నిర్భయమునకు జరుగుచుండెను. మారు మార్పులే పోలేదు. అవిచుడును మాత్రమునో మమ్ము విదేశీయుల తల గొరవించుకుండు రంటిని.

సంఘవిభేదనిర్మూలనసూత్రము

గాంధీ మహాత్ముడు చత్వర మాలోచించి యానుభూతి మును నుడికెను. ఆతడు మహావాదుడు గాన తొందరపడజాలడు. గాన దానిని మన మనుసరింపవలెను. అందులకు శ్రోత్ర స్పృశ్యత కావలెను. తిట్లకుదీనవలెను తిక్క చేయని సాహసీకుడే అందునకు పూనులెను. ఇప్పుడు సావర్ణ్య విభేదము లేదు. అక కాళమున్న వందరును సమర్థులగుదురని యిప్పుడందరును కోరుచున్నారగాన నట్టి అక కాళమును కలిగింపవలెను. కాని నిపుడు శ్రోత్ర స్పృశ్యతలను వివేదితాసాధరి నిలించివేరితిని ‘దైమికు ఆర్థదాక్షిణి’ కలిగింపవలెను.

నేనే పూనుకొందును

ఈపనికి నేనే పూనుకొందును. దీనిని నేను వెళునాలో నే వ్రాసియుండును. ఉద్యోగులు నాకు వ్రాతసామగ్రిలు నియ్యలేరి. పుస్తకముల పచ్చివారు వ్రాతసామగ్రిలు నియ్యవలదా? వారు తెలివి లేని వారు. భూజన పానీయముల నిచ్చి చలమునాదవిభేదముల క్షరకాళము కలుగనియెట్లు నెట్లు? జయిలులో క్రింది యుద్యోగి మొదలు నూతర్మెంటు వరకు అతడు మొదలు రాజకరిధివరకు ఒకరి ఉత్తరువులకే యొకరు మాయచుండురు. అందరికిని వైవాడగు ప్రధానమంత్రి బ్రహ్మరంధ్రము మాయకొనును. ఏమి కాళితో ఏది ఎక్కడ నున్నదో ఎక్కరికిని తెలియదు. నేను అలోచింప తగినవారితో నాలోచించి వ్రాసెదను. ఎల్లవారు వంగిరించుట ఎన్నిటిని జరుగదు.

నేను కేరలముల నందరిని బ్రాహ్మణులగా మార్చెదను. మారంద రీయద్యమును వరలంబించిన ప్రజలకు నుత్సాహము మిగు కలుగును. అజ్ఞోల్లంఘనము మానిన లోటు తీరును. అందరును బ్రాహ్మణులగుననెను అజ్ఞోల్లంఘనము వరలంబించుటకు నేనంగీరించెను.

మూరుద్యోగులతో నెలచేతిరి?

బ్రాహ్మణేతర సోదరులారా! బ్రాహ్మణులలోలన దోషమున్నచో వానిని చీల్చివేయెను. నేను సంతరించెదను. మీరు విదేశీయులప్రభుత్వోద్యోగులతో చేర దేశస్వాతంత్ర్యము నకు భంగము కలుగున ధైర్యవ్రతించితిరి? దానికిగూడ మిమ్ము నేను నిందింపెను. అది మీదోషముగాదు. బ్రాహ్మణుల మగు మహాత్ముడు. తలపెడినపుడు కలిగెట్లు సరిగా నడుచునట్టి బ్రాహ్మణులు వ్యభర్తామారు పరిత్యజించి పతితులేరి. సహజవాయుకులకు బ్రాహ్మణులు భూభర్తృత్వ భాముచేడి యితరుల చెడి పిరి. ఉత్తర బ్రాహ్మణులను నిర్మించుట కిప్పుడు బ్రాహ్మణనానుధారులను తొలగించుట ప్రభువక్తవ్యము. బ్రాహ్మణుల నిండుచువాటి గూడ గృహములలో బ్రాహ్మణుల సహాయ ముండకలేరు. కానీయ సంధ్యములబట్టి బ్రాహ్మణుల నిరసిండుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగులకు గూడ బ్రాహ్మణుల అసహాయ తొలగ లేదని నాతో నొక పాపాశ్చర్య ప్రభుత్వోద్యోగియే సహాయముగ తెలిపెను.

మహాత్ముని దివ్యోపదేశము

ఏకస్వరూప్యే. అన్ని మతముల భగ్గులవారు నయికమ త్వముతో పని చేయవలెను. ప్రేమసాధనములనే విజయమును బడెనుకలెనని మహాత్ముడుపదేపించెను. కాననభలను అజ్ఞోల్లంఘనమును గూడ మనముగదలివేయవలెను. నేను పనితీర్చిలో ప్రారంభించెదను. ఆని నేరవేరుటయు మానుటయు యాశ్చర్యనకకల్పము.

శ్రోగీ నయావేరభారం, నత్తప్రేమప్రేమం, నకాన్వికనరు ప్రేమకాన్విబుదంవా? అనిభిరంగి కటాక్షమునే నేనుకోరెదను

లాయదు బారిగాదు

మీరు లాయదుబార్దిగాని నిందింపకుడు. అతడు గాక ఆలోచించాలి కనలుచుండును. అతని స్త్రీప్రేమతో వనకు పనిలేదు. నిర్మాణవిధానమును ముఖ్యముగా అనుసరింపవలెను ఉపక కాళియగీతములను పాడిన లాభములేదు. నానియందరి తత్వమును గుర్తించి అనస్థింపవలెను. ఉద్యోగులు నాకు జడిచెదరని కొందరిని. దేవునకే నడియని యుద్యోగులు నాకు జడిచెదరా?

అని దీ నెం టు గాదు

బ్రహ్మోష్ఠ మహేశ్వరులను అన్నదికాదును అశక్తతైవపుడు భవానీదేవి కుమీనామరసంహరణగావించినది. భవాని అనగా కలియగము నుదలి అనిఅనగా అనినింటుగారు అని అర్థము నారాయణకుల్య దగు గాంధీమహాత్ముని శత్రువు గూడ నిఫలమైనది. దౌర్జన్యము ధీకైట లము బుద్ధిచాడ నిఫలమైనది. వాణిజ్యములు మున్నగునారు ప్రభుత్వములను చేరిరి. కాన నిపుడు అనినింటుగారు చండికత సాయకత్వము కహింపవలెను. ఒక విషయమయమునందామెనాయకత్వము కహించినదిగాన నాసంఘసమత్వత్యమునందామె సహాయము ఫలదాయక మగును నే నామె నెరుగను. అమెమహాచిహ్నో అమెకు సాస్తాంగమొనరించి వేసుకొందును. మిలేవాడు శేమిచేయుచునా నాకు తెలియదు. వారితో నాకు మైత్రిలేదు. నేనింతటితో విరమించెదను.

“స్వస్తి ప్రభాత్యం శరీరాలయంతాం వ్యాధేన మాన్తే
 యోగం మహిమో గోప్యమైత్యం కుభవన్తు” ఏవమగా
 యక సందరున బ్రాహ్మణులే గాన యాస్వస్తివాక్యము నిట్లే
 యుంచెదగునని గోపాల కృష్ణయ్యగారు నుడివరి.

ప్రకాశం గారు

కొలనాలలో ముగింపబడకపోయినను పృథ్వి నిర్మాణము
 నికముందు గోపాలకృష్ణయ్యగారు పూర్తిచేసెదరు. కాకాబ్బా
 మన వారొచ్చిన తియ్యవలన వారికాధ్యాత్మికమహిమ లభిం
 చినది. వారిదిమన బూని కృపాజ్యమును బడయ ప్రయత్నించె
 దగునని అని సులభసాధ్యము గాదు గాని మనదేశమునందలి
 మరకపక్షి మూలకాధిని మిడియని యిప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్య
 గారు బాగుగా కనిపెట్టిరనట నిశ్చయము. వారు గొప్పపండి
 తులు యుగము, ఉత్పాదనములు, బ్రాహ్మణ సామధ్యం
 లుండినను బ్రాహ్మణులుగాదు. ఇతరవర్ణుల వారైనను ఉత్త
 మవర్ణులనినను బ్రాహ్మణులే. ఇప్పుడు బ్రాహ్మణులకు
 మన బుట్టికా బ్రాహ్మణులుగాదు.

కొలనాల వారు నవోనిశ్చయము తెచ్చుటకలన లొంగి
 పోలేరు. అట్టివిధములు కలిసింపించున గానిపోతే కనిపించును.
 గోపాలకృష్ణయ్యగారు కొలనాల కేగుట కందుకు మూడు
 సార్లు పోత లు తి ను ల బ దు ట ము న్ని గు కార
 జనులవలన నిధిలేక వారు నియమమున కదలిచేసిరి.

గోపాల:- నిజమే పదింబది ఆగ్నేయాశ్రమప్రయో
 గము జరిగినది.

ప్రకాశం:- మన దేశమునందేగాదు. ఆంగ్లేషముననూడే
 క్రీ.శ.పు.ల విమానములలోనుండి బొంబులను వదలినపుడు స్త్రీలు
 పురుషులు ఇల్లాచేదరుగ పారిపోయిరి. చిరాల వారిని జంపించి
 తిని తింపింపింపి వంతి. చెప్పిన పోకక కట్టి ప్రగ
 ల్భము. గోపాల కృష్ణయ్యగారు ప్రాంత గా పూ
 నదలచిన ఉద్యమమును ఉద్యోగులుగూడ నిశ్చయించుటకు
 సిక్కులు దైవమును మరువలేదు. కాన వారు విజయతైరి.
 అట్టి దైవవిశ్వాసమును మరచికున ప్రజలలో కలిగించుటకు
 గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రయత్నింపవలెనని ప్రకాశంగారు
 నుడివరి.

నాగేశ్వరరావుగారు.

అంతరక్షము చేతు రక్షముల క్రిందచేత. రామదాసు
 సర్వమానవులకు దాసుడై చేతదాశ్యాశ్రమమున తొలగింప
 వీక్షి యాసెను. మన మందరనున వారికి తోడ్పడవలెను
 గోపాల కృష్ణయ్యగారిని అభ్యుత్థితి కపించిన ప్రకాశంగారి
 కిని చేతు వందనము తానరించుచున్నా నని నాగేశ్వరరావుగారు
 నుడివరి.

భాయాపటము

గోపాల కృష్ణయ్యగారు తొలగి పాఠంకాలము 4-30
 కు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశ్వాలయమునకు వచ్చిరి. అనట భాయాపట
 ము తీయబడినది. పిమ్మట సాంధ్యవేళకు వెళ్లిరి. అట సభ
 రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసినది.

ప్రయాణము

పిమ్మట గోపాలకృష్ణయ్యగారు రాత్రి 8-30 గంటలకు
 రైలులో వారిస్వగమముకు కుంచేపూడికి బయలుదేరి వెళ్లిరి

మైనూరు, అక్టోబరు 4:- ఇంతకుముందు మైనూరు
 విద్యాకాళాధికారిగా నుండిన హెచ్. జే. భాభాగారి యభ్య
 క్తులకింద జన్మోహినీ మహాలాసందు మైనూరు యూనివర్సిటీ
 కాలేజీకివన జరిగిన. బి. యెవరీత్ నుండి 200/వందలలో 4
 గురు యుగతీరులుండిరి. భాగ్యిల్లరు మహారాజుగారు విద్యా
 ధుల స్వామిల గావించి కొన్నియువదేశ వాక్యముల చెప్పిరి.
 మహారాజు, మహాయ భాగ్యిల్లరు, సభ్యులు యంతయు
 నితరుల యూరేగింపులతో స్వాతికసభ ముగిసెను.

*** ** *

“మైనూరు పేటలోను” యింను రెండు దేశభాషా
 పత్రికల విషయమై మైనూరు ప్రధానస్వామియూరిచే నిచా
 రింపబడుచుండిన కేసులందు పత్రికలలో చేర మాహాం
 వగిన విషయము అండిననని వ్యాపారయూరిగారి యభిప్రాయ
 మతో నేటికిందియు ప్రభుత్వమువారు ముద్రాకాపనము
 రద్దు పజనుటకు ప్రయత్నములు చేపడుచుండును కాక
 మన పత్రికాధిపతులకు హెచ్చరిక కెప్పుడు విచారణ
 చాలించిరి.

అల్వాడు, అక్టోబరు 4:- క్రైస్తవకళాశాలాసంఘమునకు
 చేరినచోప్రలు ప్రారంభోత్సవము జరుపుటకు దాక్టరు కేవీంద్ర
 వాడ్లటానుగారు నేటి పద్యాన్వయచిట్టి రావలననడిగా
 యుండిన. కొంత జమ్మపడినందున మంగళూరుకు కవిగాకు
 వెళ్లివెరు. మరలినప్పుడు వారిచిట్టి కమ్యూనిటీ చెడిన. అనేక
 మంది దూరప్రదేశముల నుండి వారిని దర్శింప వచ్చియుండిరి.
 కాని వారు నిరత్యాసముగ నెనకకు నురలి పోవలవలెచ్చె.

గాంధీ మహాత్ముని వర్ణింతి

అహింసావాదాదు ఉత్పత్తయములు

విద్యావీరమునకు 10 లక్షలు చేరుట

2 వ తేదీని అహింసావాదాదుల మహావైభవముతో
 మహాత్ముని వర్ణంతి ఉత్సవము జరుపబడినది. సగరమునం దేవని
 యను నుడిగి లేదు. అన్ని దుకాణములును అన్ని యంత్రకాల
 లును మూతపడినవి. మధ్యాహ్నము జాతీయకళాకాల
 పాకకాల విద్యార్థులును అసహాయవారులును నాయకులును
 చాలమంది స్త్రీలును వెళ్ళివేలమంది హతయపతాకముల
 బూని జాతీయగీతములను బాసము రైలుస్టేషను వద్దనుండి
 బయలుదేరి ముఖ్యస్థలములకు నూరేంపు సాగించిరి. చాలమంది
 అంతస్తులను లావకులకు వందనసాదించుట నూరేంపునవచ్చిరి.
 రాత్రి 7 గంటలకు వా. రెండరును నవీర్యమునందలి వైకృత
 స్థలమున చేరిరి. అట బహిరంగ సభ జరిగినది. సభకు పదివేల
 మంది వచ్చిరి.

మొదట మహిళామణులు జాతీయగీతములను పాడిరి
 అల్లచానె మహాత్ముడిట్లు నడచుకొను మన్నాడో అట్లే
 కనుమరొకరెను. మహాత్ముని ఆదేశముప్రకారము దేశసేవ
 చేయకలెను. అట్లుచేసెనును దేశయువందరు నానవ్వివో శ్రీ
 ముగా వహింపకుట ఉద్దేశమొనన మగును.

విద్యావీరమునకు పదిలక్షలు చేరుట

గుజరాతు విద్యావీరము మహాత్ముని ముద్దబిడ్డ- మహా
 స్మృతే చాటి జరగెదను. అట్టి విద్యావీరము ధనలాభములకు
 సంబంధము లేకుంపించువో దేశయజులకు తీరిన అపభ్యాతి కలు
 గుట నిశ్చయము. అట్టి దుష్టకము కలుగకుండ గుజరాతురాష్ట్ర
 మువారు మహావాదులై విద్యావీరమునకు భూరివిరాళముల
 పోసంగిరి. మేము గుజరాతు కాలక్రమసంఘమువారి కొసంగిన
 వాదాము నెరవేరినది. పదిలక్షలరూపాయలను లభించినది.
 (వార్తాధ్యయ) ధనమొసంగినంతతో మనము తనివినందగూడ
 దు. నిర్మాణవిధానమును తప్పగా కొనసాగింపవలెను. ఇదివరకు
 విద్యావీరమునకు భూమివర్ణులవారు యాసభలో నియోగించినది
 శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు నుడివరి. సభలో చాల ధన
 మొసంగబడినది- జాతీయగీతమును పాడుటతో సభ ముగిసినది.
 (హిందూ).

అనకాపల్లి

ఈగ్రామవీరకలనంఘమువారు మహాత్ముగాంధీ జ
 న్మదినమగు మందుభిక్షాను సంగి అశ్వయుజ శుక్రం సోమవార
 రములలోజుర తిరుకు మహాత్మునియెడల భక్తి గౌరవములను
 నూచించుటకు సుమారు వెయ్యిమంది వీరలకు 2 హుంతుక్కిర
 ముగా అన్నదానము జరిగించిరి. ఈఅన్నదాన కాలమున జాతీ
 యుభేదములు పాటింపక అన్నస్మృతిను పోగింపుటకు సుదీ
 ర్గులుగా నున్న సంగతిని నూచించుచు వంచముల సమాఖ్యగా
 నున్న వీరలకు వచారములు కొందరు బ్రాహ్మణ, కైశ్య, మొద
 లుగాగల సోదరులు విశేషఅభిమానముతో జడ్డనగైరావహులు
 జరిగించియుండిరి. (జీవచిత్రంనుండి)

పోడూరు

మగ్రామములో 2-10-22 తేదీని గాంధీమహాత్ముని జ
 న్మదినోత్సవసమయమున నొకవిహారంసభ జరుపబడినది. ఈస
 భయందు పోడూరు రామచంద్రరావుగారు మహాత్ముని చివరిచి
 త్రితుము పోడూరు పేర్రాజుగారు ప్రస్తుతరాజీనావరసిక్కుల
 గురించియు అసహాయాద్యములు కాకాసభా సమాఖ్య సమా
 ఖ్యివిజయము విద్యాకార్యక్రమములలో ముఖ్యముగా ఖద్ద
 రు గురించియు నుచ్యునించిరి. శ్రీగాంధీమహాత్మునికి ఆచూరా
 క్యాముల శోనగుగాకయుని శ్రీసర్వేశ్వరుని ప్రార్థించు సభ
 ముగింపబడినది. సభాసంజరము సభికుల కందరికి అన్నాహారము
 లు పంచివెట్టబడినవి. గాంధీమహాత్మునికి శ్రేష్ఠుల యజుభాష్యా
 సములతో సభ ముగింపబడినది (జీవచిత్రంనుండి)

తణుకు

2-10-1922 సాయంకాలమున గాంధీవాసంధు సభ
 జరుపబడినది. అందు శ్రీయుత నందూరు పార్థసాధిగారుగాంధీ
 మహాత్ముని భార్యగారు వ్రాసినలేఖను చదివించిరి కర్ణమును జె
 ప్పిరి. పిదప వారు ఖద్దరుపత్రధారణ గురించియు అన్నస్మృత
 ను తొలగింపటయొక్క అవశ్యకతను గూర్చియు స్వదేశ సన
 గా తిరుకును గ్రామములందును చేతిపనులను పెంపొందించి
 వీరజనులయొక్క దగ్ధతను పోగొట్టుటయే దానియొక్క అభి
 ప్రాయనియు జెప్పిరి. పిదప ఏలూరుపాటి రామచంద్ర చాదరి
 గారువనస్థునించిరి.

గురజ

ఇచ్చట మహాత్ముని జన్మదినమహోత్సవము 2 వ తేదీని
 జరుపబడినది. మట్టుపక్క గ్రామములనుండి జనులకేటలు వచ్చి
 యుండిరి. ఉత్సవమునకు పూర్వపురాత్రయే ఒకరి కిద్దరు యన
 నెత్తరులును, కాన్వెన్షిల్ సమాఖ్య లగు నజ్ మేజిస్ట్రేటుగా
 రును ఆనేక గ్రామోద్యోగులును కన్నులపండువు గ్రామము
 నకు విచ్చేసియుండిరి

ఉదయమున మహాత్ముని భాయాపటముతోను, మహా
 త్ముని జీవితచిత్రలే లిఖింపబడిన ప్రభుత్వము, అలంకరింపబడినరా
 టముతోను, స్వస్తి, భజన, మేళతాళములతోను ఊరేంపు
 బయలుదేరి పరిగంటుటకు బహుజానపండిరిలో దేశమాతయొ
 క్కయ, మహాత్మునియొక్కయు శ్రేణు, ఆచూరాక్యా విశ్వ
 రాభిర్భుద్ధిలే పూలమున్ను, వీరలకు విద్యయు ధర్మమున్ను
 చేయబడినది.

సాయంత్రము మూడు గంటలకు పురసాన సభయందు
 మహాత్మునియొక్క జీవితము అందుముఖ్యముగా మహాత్ముని
 ప్రభు, ద్వితీయ, స్వితీయ, మత్తుకాగానార నిర్వ భములను
 గూర్చియు, ఖద్దరు భారతావశ్యకత మొదలగు ముఖ్యకర్తవ్య
 ములను గురించియు, శ్రీయుత వైరాభాట్ల వెంకటసుబ్బారావు
 గారు ప్రజలకు విశేషముగా చెప్పిరి.

ఉపన్యాసానంతరము తిరిగి ఉత్సవము బయలుదేరగా
 ప్రజలంకరణ శాంతిసమర్పించిల్లై అన్నస్మృతాహారమును
 పాటింపక మహాత్ముని ఉపదేశములద్వారై ఆకేటలను తినుపం
 చమసాదకులతో నేటికింది శ్రీశ్రీత్సవముగా నూరేగిరి. ఇం
 టింటున స్త్రీలు ఆత్మానందముతో మహాత్ముని మారకులనిచ్చి
 అంతరపురుషుడను విశ్వాసమును వెల్లడించిరి.

రాత్రి 9 గంటలకు శ్రీమద్వివిధరాయున్ను, మరునాటి
 రాత్రిసావిత్రిపురాభ్యాసమున్ను ప్రజానరంజనముగా వారిక
 భాయాపమున చెప్పబడినది. (పురవాసి)

కృష్ణానందస్వామిగారివై నెకూరిటికేసు

కొన్ని నెలలక్రింద కెయిలునుండి విడుదలయైవచ్చిన కృ
 ష్ణానందస్వామివై 21వ ఆగష్టు 7వ నెలెంబరు నేడులకుండు
 రాజధానిమును జాతీయ్యములను పురొత్తును సహస్రముల
 గావించినందులకై 12 నెలలవరకును సత్పర్యక్ర ర్తన కలిగియుండు
 నుటుల నెల జామినీయగూడతో తెలుపుటకై రావీటిటీమే
 జన్మిట్లు నెడుట విచారించబడిరి. మొదటియంపన్యాసములో ఇం
 డియాదేశము భారతీయులయెగుటచే వారే యధికారులు
 కాకలెనియు, పూర్వముపాలకులు సన్తానకర్తలు లక్షలవేళ్ల
 మములు లేకుండె ననియు ప్రస్తుతప్రభుత్వము జరిశ్రమలను నాశ
 మునరించి ధనమునంతయు గొనిపోయి దేశమును ష్మయము
 పాలుగావించిరినియు, ముస్లిముల దేవాలయములను కళిము
 గొనవని చెప్పిన లాయడో బాధిగాని వాదానములకు భిన్నముగా
 ముస్లిముదేవాలయములను కళిముదేశిగాని రనియు, కెయిలిన
 భయములేననియు, 25 00 మంది భారతీయులు జైలులో ను
 న్నూనియు, ప్రాశ్నకును, మూలకు 60 కొట్లరూప్యములను పర
 దేశములపాలానియు : శిశువ్రములను విచ్చించి తనవియు
 చేప్పిరి. రెండవ సహస్రములో గురుకాలానిలో పోలీసు
 లు ఆకాలింను కట్టుములచే చొక్కించి కొట్టిరినిగా, యుద్ధస
 న్నమున పాములుగావించిన శిశుల నిట్లుకొట్టబడ్డెన్ను ప్ర
 భుత్వము వారికి చేసి న పా య మ
 పాముకుపోసిన పాలుబోలె నియ్యు ననియు. ఆకాలింకు సా
 యము చేయదలసనియు, జెప్పిరి. ఇది ప్రావీన్యావన్ వారి
 వాదము. స్వామి అద్దసవాల్లవేమలేదు. కాని తన యువస్వా
 ము తిప్పగార్థిబోర్డుచేయబడినది తెలిపెను. చాలమంది పాత్ర్య
 మిచ్చినవీళ్ళు స్వామి యుక్తపాత్ర్యము చెట్టిననియు, వ్రాత
 వాస్తవములు నునెదననియు జెల్లెపెను. కొద్దివారు వ్రాత
 వాస్తవములు జరిగిరినిగురు వారి వానిని చదువ వలనుపడిదని
 తెలిపి మాడ్చాయి పోలీసువారికోట్టు కావలెనని కోరినందున
 కేసు 18 క తేదీకి వాయిగా వేయబడినది.

స్వామి, అక్టోబరు 4:- ఇంకాండుదేశముల వైకృతదర్శ
 నభ్యసించువోపు భారతీయులతిరుణులను నెలకు 200పాము
 ఉపనెన మిచ్చుటకు ప్రతీకభంకుసంఘసభ్యులు తీర్మానించిరి.
 నెలకు 150 పానులవకు నకు యితర ఖర్చులను భరింపుకొను
 టకు శక్తికల్గియుండి, కొంతమంది యంతకు పూర్వము వైద్య
 కాలముందు పనిచేసిన వారే అట్టిపంపుకొనలయును.

చెన్నపురి, అక్టోబరు 4:- అసెంబ్లీ సదిలయందు నేడు
 సాయంత్రము జరుపబడిన స్వాస్థ్య దైవ బాక నేతాకము సభ
 ర్నుకును వారిసతియగియు తిలకించిరి.

సామిన్యాప్రాచ్యదేశపురపరిశీలు యూ. పు. భం. త
 ములో మాగమునకు చాల అనగూలపరిశీలను కలుగ
 జేయచున్నది.

ప్రెస్ బిల్లు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

భారత ప్రభుత్వ హోమ్ డిపార్టుమెంటువారి ద్వారా ప్రకటించుచున్నది.

స్వదేశీ సంస్థానాధీశుల సంరక్షణము నిమిత్తమై ప్రవేశ పెట్టబడిన బిల్లును నిరాకరించిన యనంతరము తమ యుద్దేశములను గూర్చియు వైస్రాయిగారు బిల్లును స్వీకరించుట వలన కలిగిన యసందర్భములను గూర్చియు గంగాచారిగారు, గిన్నాలగారును ప్రతికూలము గావించియున్నారు. ఈ ప్రకటనమునందు వైస్రాయిగారు ప్రెస్ కమిటీ వారు నిర్ణయించు తీరును తెలిపిరి. వారు తమకు తగినన్ని యాధారము దొరక లేదని మాత్రమే తెలిపిరి. నిజమేమిట నంతయే. విచారణలో రాజకుమారుల విషయమై చేయబడిన నిందలు, మామబడిన ప్రమాభావము, యొక్క వివరము లెన్నో దొరకెని వానిని కభివాలికి తెలిపి కొలిదివివరములను మాత్రమే తెలుపవలసి వచ్చెనని వ్రాశుచున్నది. ఈ కారణమున తమవిధిని భర్తయును నిర్వర్తించి కొనుటకే ప్రవేశ పెట్టుచుంటి వని వైస్రాయిగారు తెలిపినను హోమ్ మెంబరుగారు బిల్లును తిరిగి యంగీకరించుటకు దృవకారణములను వివరించి యుండినను ఆ సెంట్రీవారు బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకును, విచారించుటకును గూడ నిరాకరించిరి. రంగాచారి గిన్నాలగార్లు ప్రకటనముగా 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెలలో ఆ సెంట్రీవారు ప్రభుత్వమువారికి తేబడిన ఇండియన్ చార్టర్డ్ ప్రింట్ బిల్లును నిరాకరించినను తెలుపబడినది. ఆ సెంట్రీవారు ప్రభుత్వపు బిల్లును నిరాకరించిన దగు నాయన విషయమును చెప్పినదలచుకొనలేదు. కాని ఆ విషయమునకు సంబంధించినవగును, ఇండియా దేశమున మూడవంతు వైశ్యము గల రాజ్యమున కధిపతు లగు వారి సంరక్షణమును గూర్చిన భర్త నిర్వహణము చేయుటకు చేయవచ్చును దిలకించినవారికి రెండొక గల తారతమ్యము గాచరింపకమాదు. సాధనాంతరములు కలవనియు వాని నుపయోగింపలేనియు తెలిపినవాడము నిజమేనగును. మొదటి రెండు సాధనాంతరములకు చాల యభ్యంతరములు కలవు.

కథలను వెంటనే తిరిగి సమావేశము గావించుట చట్టమునకు కృతిరేకమున, ఆ సెంట్రీవారు తిరిగి బిల్లునిషయమై తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొందు రనునిశ్చయము లేమిచే ప్రయోజన విరహమును వైయున్నది. క్రొత్త సమావేశము వరకును బిల్లును నిలిపియుంచినచో సంవత్సరములు నిలువవలసి వచ్చును. అందువలన రాజకుమారుల విషయమున నామోదము జరిగిపోయినను, అదిగాక ప్రభుత్వము వారు పూర్వము గావించిన వాగ్దానములకు భిన్నముగ నుండును. చట్టవివర వివరింపబడిన మార్గాంతరము, అట్లా సభను రద్దుకేసి ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొని కారణము గావించవలసి ననుట, నంతగా పాటింపదగదు. ఒకవేళ పాటింప దగినయే వారి యుద్దేశమేని, చట్టప్రకారము వైస్రాయిగారు కట్టి పని చేయదగు సందర్భము లెట్టివో వ్రాసినవారికి గోచరింపలేదని తెల్లచుచున్నది.

అయిదు నెలలపాటు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాజకుమారులకు సంరక్షణ మొనగట భర్త మని భావించిరి. ఈ నిర్ణయమే వైస్రాయిగారు 5 వ సెప్టెంబరు తేదీన కారణమునంద భర్తమున తమ యుపన్యాసమును : వరించిరి. బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినను జేదమను నుపన్యాసమునంద భర్తమున 500 విలియం విన్సెంట్ గారు నిర్ణయమునకు గల కారణములను స్పష్టముచేలుచు భవిష్యత్ కాలమున న జరిగిన కారణములను చేయబడిన నిందలు, మామబడిన ప్రమాభావము, యొక్క వివరము లెన్నో దొరకెని వానిని కభివాలికి తెలిపి కొలిదివివరములను మాత్రమే తెలుపవలసి వచ్చెనని వ్రాశుచున్నది. ఈ కారణమున తమవిధిని భర్తయును నిర్వర్తించి కొనుటకే ప్రవేశ పెట్టుచుంటి వని వైస్రాయిగారు తెలిపినను హోమ్ మెంబరుగారు బిల్లును తిరిగి యంగీకరించుటకు దృవకారణములను వివరించి యుండినను ఆ సెంట్రీవారు బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకును, విచారించుటకును గూడ నిరాకరించిరి. రంగాచారి గిన్నాలగార్లు ప్రకటనముగా 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెలలో ఆ సెంట్రీవారు ప్రభుత్వమువారికి తేబడిన ఇండియన్ చార్టర్డ్ ప్రింట్ బిల్లును నిరాకరించినను తెలుపబడినది. ఆ సెంట్రీవారు ప్రభుత్వపు బిల్లును నిరాకరించిన దగు నాయన విషయమును చెప్పినదలచుకొనలేదు. కాని ఆ విషయమునకు సంబంధించినవగును, ఇండియా దేశమున మూడవంతు వైశ్యము గల రాజ్యమున కధిపతు లగు వారి సంరక్షణమును గూర్చిన భర్త నిర్వహణము చేయుటకు చేయవచ్చును దిలకించినవారికి రెండొక గల తారతమ్యము గాచరింపకమాదు. సాధనాంతరములు కలవనియు వాని నుపయోగింపలేనియు తెలిపినవాడము నిజమేనగును. మొదటి రెండు సాధనాంతరములకు చాల యభ్యంతరములు కలవు.

కథలను వెంటనే తిరిగి సమావేశము గావించుట చట్టమునకు కృతిరేకమున, ఆ సెంట్రీవారు తిరిగి బిల్లునిషయమై తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొందు రనునిశ్చయము లేమిచే ప్రయోజన విరహమును వైయున్నది. క్రొత్త సమావేశము వరకును బిల్లును నిలిపియుంచినచో సంవత్సరములు నిలువవలసి వచ్చును. అందువలన రాజకుమారుల విషయమున నామోదము జరిగిపోయినను, అదిగాక ప్రభుత్వము వారు పూర్వము గావించిన వాగ్దానములకు భిన్నముగ నుండును. చట్టవివర వివరింపబడిన మార్గాంతరము, అట్లా సభను రద్దుకేసి ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొని కారణము గావించవలసి ననుట, నంతగా పాటింపదగదు. ఒకవేళ పాటింప దగినయే వారి యుద్దేశమేని, చట్టప్రకారము వైస్రాయిగారు కట్టి పని చేయదగు సందర్భము లెట్టివో వ్రాసినవారికి గోచరింపలేదని తెల్లచుచున్నది.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

హోమ్ డిపార్టుమెంటువారి ద్వారా ప్రకటనను గాంచిరి. ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసులోనికి 1:15 వ సం॥ ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు (టెంపొరెరీ ప్రావిజన్సు) అప్రెంటైస్ కారము 1922 వ సం॥ 25 వ యేప్రిల్ తేదీన జారీకాబడిన రాయల్ వారంటు నియమములలో జెప్పబడిన ఆదనపు ఉద్యోగుల తరగతిలో జేరిన సైనికోద్యోగులను 16 మందిని నియమించుటకు ఇండియా కార్యదర్శిగాను నిశ్చయించిరి. ఇప్పుడు ఉద్యోగులుగా నున్నవారు మాత్రమే కాక రిటైరుయిన యుద్యోగులను అర్హత గల యిటాసివిల్ ఉద్యోగులను నియమించుటకు టర్నల్ యగుదురు. 2. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన నియమములు త్వరలో నిర్ణయింపబడి ప్రకటింపబడును. అందు అర్హత కారణముననున్న, సర్వీస్, విద్య, ఉద్యోగమునకు సంబంధించిన పరీక్షలు మొదలగునవి వివరింపబడును. 3. అర్హుని నిర్ణయించుటకు లండనులో జరిగిన జరుపబడును. ఇండియాలో జయముండిన విద్యార్థులు, సైన్స్ బోర్డు (నియామక సంఘము) వారిని దర్శింపవలెను. 4. భాషలు మిలిటరీ యుద్యోగులను, భాషముకాని యుద్యోగులను తమ యుద్యోగులకు భంగములేకుండ ప్రావీణ్యముగా నుండుటకు దోహదం లంపుకొనవచ్చును. 5. నియమితులగు నభ్యర్థులు రిటైర్ మెంటు రూల్స్ లోని 1, 2, 3 పేజీలలో వివరింపబడిన లాభములను పొందుకొనరు. సివిల్ సర్వీసులో చేరక పూర్వము సీమలో పని చేయుకొనకాలమున తెలపు జీతము మాత్ర మొనగబడును. ఇండియాలోని పని చేయుకొనవారికి ప్రయోజనపు విషయమైన సదుపాయములు వరింపవు. కాని ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ లో భాషలుపని దొరకనచో ప్రయోజనపు స పాయము చేయబడును. సీమలో సైన్స్ బోర్డువారిని దర్శింప బోవువారికి, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసులో చేరి ఇండియాకు వచ్చువారికిని ప్రయోజనపు లీయబడును. 6. ప్రావీణ్యములు జీతములేకుండ సగము జీతమువారిల్లులో జేర్చబడుదురు. కాని ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ లో నియమించబడిన వెంటనే తమ సైనికోద్యోగులకు రాజీనామా మొనగవలెను. 1922 వ సం॥ యేప్రిల్ 25 వ తేదీ రాయల్ వారంటు ననుసరించి సివిల్ సర్వీసులకు దరఖాస్తుచేయక పూర్వమే రిటైరుయిన యుద్యోగులకు ఉపకార జేతనమును అలవెన్నను నాపివేయబడును. భాష మొనగడప ఉపకార జేతనము వైస్రాయి యెడల దానిని తిరిగి యిచ్చివేయవలెను. 4 వ పేజీలో వివరింపబడిన యుద్యోగులకు దక్క మిగిలినవారు అలవెన్నను తిరిగి యిచ్చివేయవలెను. భాషలుపని యియ్యబడిన యుద్యోగులు రాజీనామా వారంటు ప్రకారము రిటైరుయి, 7 వ రూలు ప్రకారము ఉపకార జేతనమును 9-వ రూల్ ప్రకారము అలవెన్నను వైస్రాయి నర్దులగుదురు. పనిచేయుకొనకాల ముగతరజేతనపు మొత్తమును నిర్ణయించుటగా గణనకురాదు. దానిని వైస్రాయివారికి పరిమితము. బి. సి. యస్. ప్రావీణ్యముల రిగ్యులేషనులలో చెప్పబడిన శిక్షలు ప్రావీణ్యములకు వర్తించును. ఇండియా మంత్రిగారిచే నియామకమునకు సంబంధించిన నియమము లంగీకరింపబడిన పిమ్మట మరియొక ప్రకటనము గావించబడును.

భిజేంద్ర కుమార హోస్

హుగ్లీ నదియంద 22 మైళ్లు యిది కీర్తిగాంచిన భిజేంద్ర కుమార హోస్ గారిని యింగ్లండునకు పంపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నయిది. ఇంగ్లీషు చాంసెల్ యిరుటకు వారు పోవుచున్నారని తెలియుచున్నయిది.

బొంబాయి గవర్నరు.

లెఫ్టినెంట్ కల్లులు 500 సిగ్గెట్లను క్లయిమ్ గారు పూనాలో గవర్నరుగారి కోక విందొసంగిరి. గవర్నరుగారు విందు అయినతరువాత పూనా జిమ్కానా సహాయార్థము జరుగు ప్రదర్శనము చూడబోయిరి.

కలకత్తా అక్టోబరు 4: పరదేశక ప్రభుహిస్సార్

లేకపోయినను పోయినతర్వాత మనకు నూటికి 15, 20 వంతు పరదేశక ప్రభుత్వము లమ్ముచుబోయినను లక్ష్మీదేవీ చాలతక్కువ వ్యాపారమయ్యెను. "ఇంగ్లీషు మెన్" విలేఖరి విచారించగా లక్ష్మీదేవీ సాధారణ సంవత్సరములందు నుమారు పదివేల వేలం వరకు మాంచెస్టరునుండి దిగుమతి యగుననియు, మంచితరుణములందు 15, 20 వేల వేలం దిగుమతి జరుగుననియు, ఈ సంవత్సరము భరణు చాల తగ్గియుండుటచేతను వానలు విశేషించి నష్టములు కల్గించియుండుటచేతను వ్యాపారములు మాంచెస్టరునకు తరగింపబడినది తెలిసింది.

మహాభ్యుగ్రాసంహిత

ఇదియొక గొప్పనాడీగ్రంథము. ఇది పూర్వకాలమున మహాభ్యుగ్రాసం ప్రాయమున జరిగిన ప్రతి మానవునియొక్క జాతకము వానియొక్క జన్మకాలమున లగాయతు అధ్యుత్తములు ఆభవనకు జరుగు ఫలితములన్నియు ఆమూలాగ్రముగా సంస్కృతశ్లోక పూర్వకముగా వ్రాయబడినవి. అక్షులకొలది జాతకచక్రములను ఆయా జాతకచక్రముల ననుసరించి ప్రతిమనజానియొక్క జాతకఫలములను అర్థమృతముగా వ్రాయబడినవి. జన్మ సం॥ రం- తారీఖు, జననకాలము, జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము, ఇది మహా వ్రాసిపంపినయెడల దాని జాతకచక్రమునెడల వానిచక్రము ననుసరించి వ్రాయబడిన ఫలములను వ్రాసి వి. పి. గా పంపెదము. జాతకచక్రము వెదకుటకు 1-0-0 శ్లోకములు తెలుగునాట అర్థముతో వ్రాయబడు 1-0-0 ఫలితశ్లోకములయొక్క నక్షత్రవారములు 1-0-0 శ్లోకములు తెలుగునాట అర్థముతో వ్రాయబడు 1-0-0 మొత్తం ర రి లు అగును వి. పి. ఖమ్మం 0-4-0 అగును. శ్లోకములకు అర్థము అవసరంలేనివారికి ర 2 లు మాత్రము అగును. కాలనీసనవారికి వి. పి. గా పంపబడును.

ఆకెళ్ళ వెంకటేశాశ్రయి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

నందిపాళి జగన్నాథకులు, ప్రొఫెటరు.

వెలసులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్తె సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆర్యయుజ!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని న్యాయనివాసము నెం 148 రు కలిగినటువంటిని రెండు వేలములకు పైగా నామదన అద్దాల బీరుపాల ఫిట్టింగును, స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇతరవర్త చాలా చీట్లు విక్రయింపబడినవి. కొంచెము మాత్రమే మిగిలియున్నవి. చీట్లు పూర్తి అవుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియై కంటే లాటరీ కలిపే తేది వ్యతిరేకముగా ప్రచురపడి యేలూరు పట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును గనుక ప్రతివారును వారి వారి యాదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుకొని నుండిరనియు, త్వరపడును. తరుణము మించిపోయిన తరువాత కష్టమై పడెన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణమున కలిగియున్న, విజయమును కోరుతూ పోస్తుండు పంపి జవాబు తెప్పించు కోవచ్చును. ఈ చీట్లవల్ల విజయము అయ్యి సామ్య కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పెద్దబజారులో ఆపరేటింగ్ వ్యాపారము నుంచుచును.

2 ప్రతిగాను నుండును మంచి యేజుట్టు కాదు యను. మంచి కమీషను ఇచ్చుచుండును. వివరములు కోరుతూ జవాబును టిపాల బిల్డింగ్లో యాక్సిండ్ సంతకము చేసినవారికి ప్రాసీగాని, స్వయంకాగ నిర్దిష్ట గాని తెలుసుకొనవచ్చును.

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్తును స్వయంకాగ ప్రాయము చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ యొప్పున మిగిలి ఆర్డరు చేసి యెడల, అందిన కంటే చీట్లు టిపాలలో పంపించుచును.”

లాటరీ చీట్లు వి. పి. లో పంపబడవు.

ఏలూరు, మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కృష్ణాజిల్లా, 1-1-1922

సత్యవత్స పాఖ్యానము
శ్రీ

పోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్త్వము. ఇంద్ర శ్రీలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము శేషట్టిన బాతకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్తుండు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

వెలసులభము! ఫల మధికము!

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును. 5 టులములు ౪ల సీసా 1-కి అణాలు 0-12-0 మాత్రమే.

ఆమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇట్లుకదలకనే తెలుగు వాస్తవమును తెలుసుకొని భావించుచున్నాను. దినమున కొక గంట పని. “ప్రాచీన కృష్ణుని నిమిత్త మణిచి” పంపించండి!

(12) ఇకానర్షేష్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

తొగ్యతాపత్రములు

సేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి ప్రభవించుచున్నది. దానిని నివారించుటకు మెడికల్ హాల్ వాల్ టెక్నిక్ అనేది స్పష్టమైన బాధమును నేపించిన తరువాత స్వస్థమయ్యెను.

ఉజయిని 29-9-18 ఎల్. సి. కపూర్, శ్రీకామేశ్వర.

మద్రాసు బట్టల మార్కెట్టు

ప్రారంభ మహోత్సవము

బాట్టిటవునులో బ్రాడ్వే సమీపమున పారిషు వెంకటాచలమొదలి వీధిలో బట్టల మార్కెట్టు ఒకటి నిర్మింపబడెను. దీని ప్రారంభమహోత్సవము రెండవతేది సాయంకాలము వారా యణదాను గిరిధరదానుగారిచే జరుపబడెను.

ఒక లిమిటెడు కంపెనీవారితో ఈమార్కెట్టు స్థాపింపబడినది. రాంజీ కల్యాణ శ్రీ కంపెనీ వారు మానేజింగ్ డైరెక్టర్లు. బట్టల అంగళ్లు అన్నియు ఒకే ప్రదేశము నందున్న వర్తకులకును పౌరులకును లాభకరముగ నుండు నను ఉద్దేశముతో యీమార్కెట్టు స్థాపింపబడినది. బొంబాయియందలి మార్కెట్టులవలెనే యీ మార్కెట్టు కట్టబడినది.

మార్కెట్టు భవనము

భవనము మాడుభాగములుగ విభజింపబడి యున్నది. 16 అడుగులు పొడవు, 10 అడుగులు వెడల్పు, 16 అడుగులు ఎత్తు x ల అంగళ్లు మొత్తముమీద 81 యున్నవి. మొదటి బ్లాక్ నందు 10, రెండవ బ్లాక్ నందు 82, మూడవ బ్లాక్ నందు 89 అంగళ్లున్నవి. మార్కెట్టు కెనుక గుడ్డలను ప్రాప్త చేయుటకు 80 గడ్డలను నిర్మింప కంపెనీవారు తలచుచున్నారు. పోస్టు తెలిగ్రాఫు ఆఫీసులు, ఫలచరకాల మున్నగు సౌకర్యముల నేర్పరచుటకు ప్రయత్నములు గావించుచున్నది. ఇప్పటికి ఈమార్కెట్టు కట్టబడు 31 ఎకరల స్థావరములు వ్యక్తమైనవి. అంగళ్లకు ధర్మభాస్తులు వచ్చుచున్నవనియు, శీఘ్రకాలములోనే అంగళ్లు తెరవబడుననియు తెలియుచున్నది.

ప్రారంభ మహోత్సవము

2-వ తేది ఉదయం గృహప్రవేశము యథావిధిగ జరుపబడెను. సాయంకాలము డైరెక్టరుల ఆహ్వానముల ననుసరించి పురముఖులు కొందరు వచ్చియుండిరి.

కంపెనీ డైరెక్టరులలో వొకరుగ వారాయణదాను గిరిధరదాను గారు ప్రారంభమహోత్సవముజరుపుచు బట్టలవ్యాపారము నానాటికి జీవించుచున్నదనియు, కంపెనీ స్థాపించినపు డున్న అశుకూలబరిస్థితు లిపుడు లేవనియు, బట్టలవర్తకులందరు కంపెనీ వారికి తోడ్పడవలయు ననియు చెప్పిరి. పిమ్మట రాంజీ కల్యాణ శ్రీ గారు కొంతకాలము మాట్లాడిరి.

పుష్పములు తాంబూలము సభివల కియ్యబడెను.

సెప్టెంబరు 10 తేదీని తూర్పు ప్రక్షియలో పటాలములో కలహమొనర్చుచుండులకు 89 జన్మనైనికులకు 3 సంవత్సరములవరకు స్వల్పకాలపుశిక్ష విధింపబడెను.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుక్రసింధావధముల జాబితా.

	రు.ఆ.
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రము ఆజీర్ణమునకు ...	1-4
2. వజ్రకణికలు భాతుపుష్టికి ...	1-0
3. జ్వరహరి బ్యూరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. ఆమృతాంజనము అన్ని వ్యాధులకు ...	0-10
5. మూలకంకుర తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటుకు ...	0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతిభేదములకు ...	0-6
8. తేలుచుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
9. దంశకూలహృది, పండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కర్ణమూలహృది, చెవిపోటుకు ...	0-6
11. గజ్జికేలము, గజ్జికేలకు డబ్బి 1-కి ...	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు మంగు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుప్పకు తైలము, డబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్దము, పండ్లతోముటుకు ...	0-2
16. నుఖిభాగి మాత్రము ...	1-0
17. నుఖిభాగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. రోమహరి వెండ్రుకలు టిడుకుకు ...	0-8
19. మోహినితైలము వెండ్రుకలు పెరుగుకుకు ...	0-12
20. చుండుకు మానె సీసా 1-కి ...	0-8
21. గ్రహాగ్ని మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
22. జాలాది మాత్రము, మలబద్ధము ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి.

సవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన పద్మాగ్ని, క్లావర్ డైమండ్, యెస్ చంద్ర, సాదా బాలామణి, మోహన, వంకర, పార్థి, బొంబాయి, శకుంతల, రాజావతి, నర్సయిని మంగళాదు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజాల లోను స్టావలో నిద్రముగానున్నవి. ఇష్టములేనివో తినుకొని వైకము వాపనీయబడును.

ఉమిన్ రామయ్యశెట్టి, (1842) గురుస్వామిశెట్టి

౪౪౪ వర్తకులు వైవాజాయశాస్త్రు, మదరాసు.

ది బొంబాయి లైఫ్ అశూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి. చేర్మన్: డి హానరబుల్ లల్లూబాయ్ శామల్లాను వై కంపెనీ బ్రాంచి ఆఫీసు ఎగ్మోరు, జయవిలాసయందు ఏర్పాటు చేయబడినది

నిస్సందేహముగా మిక్కిలి అభివృద్ధికర మైనది. పూర్తిగా హిందూదేశపు లైఫ్ ఆఫీసు. ఎట్టి సంశయమునకు అరకాశములేని ధర్మాత్మ చెల్లింపబడియున్నది. గౌరవము, మంచినటువంటి గలిగినట్టి ఏజెంట్లు అన్ని జిల్లాలలోను, ముఖ్యజిల్లాలలోను కావలెను. ఈ విలాసమునకు ఇంగ్లీషులో ధర్మభాతులు పంపుకొనవలెను.

K. Padmanabhaipai R. A, Madras Branch Secretary, Bombay Life Assurance Co., Ltd. Jaya Vilas, Egmore, Madras.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్పుకొనుటకు వీలయిన సులభ శయిలిని వ్రాయబడినది.

తపాల భర్తు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

తపాలపెట్టె 212, మద్రాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట యందు శేషెన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకనందు ఎన్నిటికైనా రేపాలాఖరు) ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంత్ నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

సమస్త వైద్యగ్రంథములు మోషడ్లదొరుకును.

బసవరాజీయము	7-0-0
వైద్యచింతామణి 2 వాల్యములు	10-0-0
అష్టాంగహృదయము	6 0-0
అశ్వశైవ్యశాస్త్రము	2-8-0
చికిత్సాసారము	1-4-0
చికిత్సాసారము	2-8-0
చికిత్సాసారము	2-8-0
వైద్యామృతము	1-4-0
సర్వాపదిగుణకల్పము	2-8-0
ధన్వంతరినిఘంటువు	2-8-0

విక్రయియో డిపో, మెలాపూరు - మద్రాసు.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

భృగువతి

మృత్యుముఖము

నంబి

బహుశక్తిగల మనుజుల మూర్తి మార్గమునుండి చిమురుత గ్రవించుచుండెడి, తెల్ల కెగ, పచ్చ కెగ గక్క కెగ నీరు చురుకు పాత్రము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పాత్రమున నరములు...

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధౌషధముల నేల కొనలేదు!

1. తాళిబొమ్మల కన్నా మృత్యువును గుణములు వాడుకుని వాడవలె కన్ను లోనుట అతిశయిస్తే కన్నము, నున్నది... బాలసఖోదయ (బిడ్డలపాలిటి సంతోషిని) ఇది విలువైన ఔషధములచే కాస్తోక్తముగా తయారుచేయబడిన రసాయనము (టానిక్) 5 నెలల బిడ్డ మొదలు 15 సం॥ము వయస్సువరకు ఉపయోగించు తగినది...

స్వచ్ఛ దీపములు

ఇది కల్పితేని ఇల్లిడిచే హిందూ దేశ కళ్యాణమునందు చేయబడినది. దీనిలో రెండు క్రొవ్వవత్తులన పెట్టుటకు మొరులుగలవు. వ్యాకింగు వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర రు. 10-4-0 లు మాత్రమే. క్రొవ్వవత్తి మొరలు లేకుండ ఉంచువత్తుల నుండు మొర కావలసినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారముగా తయారు చేసి పంపబడును.

S. RAMA Aiyer, P. O. No 238, Calcutta.

కుష్టురోగనివారిణి యోగ్యతాపత్రములు (873) కుష్టురోగములు నివారణ కావను ఆనమానముతో వ్యాధి యేల వృద్ధిచరచాకొనెదరు? నేను 18 సం॥ ములనుంచియు వాస్తవ హితులు కొందరు 5, 6 సం॥ ముల నుంచియు, కుష్టుము స్వర్ణజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. నీ "కుష్టురోగనివారిణి" నేనించి రోగినిముక్తులమై చాలనుభుజిగా నున్నాము. యన్. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంఠేరు కృష్ణజిల్లా అష్టాదశ కుష్టురోగములను, కుదుర్చుటచే దీనిమించిన దివ్య ఔషధము లేదు. గుణములేదని ఋషిపుత్రయ్యచారికి 115 లు భూమానము. "మాకుకుష్టురోగినివారిణి భుజించిని మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. బాగ్రత్త. ఒకనెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు దివ్య రు. 6-0-0 1 ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం. కొత్తపేటపాస్టు (గోదావరి జిల్లా)

Advertisement for Kaminiya Nainam. Includes an illustration of a woman and text: "Everybody's favourite Toilet Kaminiya oil & OttoDilbaha Sold Every where." Also mentions "అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ, 155 బహ్మామణీడు, బొంబాయి."

Advertisement for Galley's Motor Institute. Includes an illustration of a car and text: "గంధర్వకళా విద్యవృద్ధికి వేరు పొందినది ఇది గంధర్వకళా కళాపెట్టుబడినది. గంధర్వకళా మానవుల కనుగొనిపెట్టినది. కావుననే దీనికి గంధర్వకళా అని పేరు. ఆమోఘము. నుంబడి దినముల ముందు. ధన 4-0-0 లు మాత్రమే. గంధర్వభార్యసీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా. పాలసుగంధిలేహ్యము ఇది కత్తికుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహామోహములు, మేహ పొడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 దోర్లీల చాలును. 20 రు॥ డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0 కూమ్మాండలేహ్యము. ఆయుష్షము, నిశ్చాక, కాళ్లతీత, చులబద్ధము, కడుపులో నుంటు, మొదలగు వాటిని హరించును. 2 ద॥ చాలును. 20 రు॥ డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0-0 పి. డి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (8851-4) పెరిశేపి-పెల్లూరుజిల్లా. గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్స్ పొందగలరు. బస చొరకును. (11) GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.